

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine

SADRŽAJ

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	2
2.	KAPITAL	14
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	23
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	25
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	26
6.	KREDITNI RIZIK	28
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki.....	28
6.1.1	<i>Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi</i>	<i>29</i>
6.1.2	<i>Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi</i>	<i>31</i>
6.1.3	<i>Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja.....</i>	<i>32</i>
6.1.4	<i>Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama.....</i>	<i>33</i>
6.1.5	<i>Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja.....</i>	<i>34</i>
6.1.6	<i>Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća</i>	<i>36</i>
6.1.7	<i>Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti.....</i>	<i>37</i>
6.1.8	<i>Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama</i>	<i>37</i>
6.1.9	<i>Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge.....</i>	<i>39</i>
6.1.10	<i>Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika.....</i>	<i>40</i>
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI	42
8.	OPERATIVNI RIZIK	43
9.	KAMATNI RIZIK	44
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA	45
11.	POKAZATELJ LEVERIDŽA	45
12.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE	45
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	45
12.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	59
12.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom.....	60
12.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	66
12.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	66
12.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje.....	67
12.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	69
13.	IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU	75

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajićeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Strateški/Poslovni rizik,

¹ Uključuje Rizik neizvršenja obaveza (čije su materijalno značajne podvrste FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje), Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik. Ostale nematerijalne potkategorije su: Rizik druge ugovorne strane, Rizik ulaganja, Rezidualni rizik, Rizik izmirenja i Kamatno-indukovani kreditni rizik. Rizik neizvršenja obaveza, Rizik kreditne koncentracije i Migracioni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik. Sve ove kategorije Kreditnog rizika su podvrgnute dodatnim razrađenim marginama konzervativizma koje modifikuju parametre kreditnog rizika, kako bi se uzela u obzir činjenica da pojedini lokalni modeli mogu imati materijalne nedostatke.

² U materijalno značajne potkategorije se ubrajaju Rizik kreditnog spread-a i Rizik neizvršenja u portfoliju namenjenom trgovanju, koji se odnosi na direktne gubitke zbog neizvršenja obaveza dužnika kao i potencijal za indirektno gubitke koji mogu nastati zbog neizvršenja obaveza. Ostale nematerijalne potkategorije tržišnog rizika su Kamatni rizik u portfoliju namenjenom trgovanju, Devizni rizik, Bazni rizik, Rizik volatlnosti, Kreditni rizik migracije portfolija hartija od vrednosti namenjenih trgovanju, Rizik eliminisanja otvorene pozicije (navedeni rizici predstavljaju elemente VaR modela koji se koristi za obračun ekonomske kapitala), Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti - CVA (Credit Valuation risk).

³ Uključuje internu i eksternu prevaru, odnose sa zaposlenima i bezbednost na radnom mestu, kondakt/pravni rizik, prirodne nepogode i javnu bezbednost, izvršenja transakcija i isporuku i upravljanje procesima, poreski rizik, finansijski kriminal, rizik bezbednosti informacionih i komunikacionih sistema, rizik informacionih sistema, i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, rizik tržišnog integriteta i rizik zaštite podataka. Kroz inventar rizika utvrđeno je da je kondakt rizik (kao potkategorija, Basel II kategorije operativnih rizika, odnosi sa klijentima i poslovna praksa) materijalno značajan za Banku. Glavni efekti kondakt rizika odnose se na pravni rizik, knjiženje rezervacija i plaćanja troškova za pasivne sudske sporove, u vezi sa naknadama za obradu kredita. Stoga efekti kondakt/pravnog rizika su uključeni u interni kapital operativnog rizika. Sve ostale potkategorije, nisu materijalno značajne, dok se operativni rizik u celini smatra materijalno značajnim.

- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁴,
- Rizik modela⁵,
- Reputacioni rizik,
- Rizik likvidnosti⁶,
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta. Prateći navedenu definiciju, ukupan kreditni rizik Banke u suštini predstavlja sumu Rizika neizvršenja obaveza, Rizika koncentracije, Migracionog rizika (rizik potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta). Dodatno, Rizik neizvršenja obaveza, kao materijalno značajne podvrste, uključuje FX indukovani kreditni rizik, Rizik zemlje i Rizik države.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su poslovnim pravilima: *Credit Risk Management Framework* i *General Principles for Credit Activity*. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita;
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla;
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting);
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica;
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koje su zadužene za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

⁴ U okviru Inventara rizika, Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (IRRBB) je klasifikovan kao Rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (Gap risk). Kao nematerijalne potkategorije se izdvajaju Rizik opcija i Bazni rizik. Tokom Q4 2020 dodata je i nova potkategorija IRRBB rizika: Rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk) koja je kvantifikovana kao nematerijalna.

⁵ Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2.4%), tržišne rizike (1.8%), operativni rizik (1.4%), poslovni rizik (1.6%) i reputacioni rizik (1.6%).

⁶ U potkategorije rizika likvidnosti se ubrajaju: rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja odnosno mogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i rizik otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). Iako navedene potkategorije nisu materijalno značajne, rizik likvidnosti je ukupno posmatran materijalno značajan.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i ostale tržišne rizike. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zaduženi su Finansijski rizici. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima je Market risk strategija za UniCredit Group Srbija a.d. (u daljem tekstu MR strategija) koja uspostavlja posebne propise i definiše nadležnosti koji služe kao okvir poslovanja za Korporativno bankarstvo, Finansije i posebno utvrđuje uloge organizacionih struktura za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje kao i Finansijskih rizika:

- Definisane nosioca rizika; i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;
- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Struktura za finansijski i tržišni rizik je nadležna za proces upravljanja, merenja, praćenja i izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Uloge i nadležnosti u ovom procesu su opisane u Politici upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia)

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežano pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u nepredviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke obavlja i razvija oblast kontrole usklađenosti poslovanja na način koji omogućava blagovremenu procenu rizika usklađenosti na svim organizacionim nivoima Banke u tačno određenim regulatornim oblastima, kako bi se uticaj postojećih i potencijalnih rizika po njeno poslovanje sveo na najmanju moguću meru.

Internim aktima Banke je regulisana je obaveza Funkcije da nakon identifikacije i procene glavnih rizika, o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju Banke, a po potrebi i Upravni odbor, sve u skladu sa nadležnostima koje su definisane Programom praćenja usklađenosti poslovanja banke i Godišnjim planom aktivnosti, kao i svim relevantnim Grupnim pravilima.

Program praćenja usklađenosti poslovanja banke sadrži metodologiju rada Funkcije, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih u Banci. Program takođe, sadrži relevantne regulatorne oblasti definisane krovnim dokumentima kojima se definiše funkcija i postavlja okvir delovanja Funkcije.

Funkcija sačinjava Godišnji plan aktivnosti, uzimajući u obzir procenjene rizike, dugoročne planove, strateške inicijative koje ukazuju na opšte pravce razvoja i plana aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i ostale relevantne informacije, koje ukazuju na buduće pravce razvoja aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Jednom godišnje, rukovodilac Funkcije sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju. Izveštaj usvaja Izvršni odbor i dostavlja ga Upravnom odboru banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja Banke, Funkcija je usvojila sistem kontrolnih aktivnosti („drugi nivo kontrola“) kojim se unapređuje kontrola relevantnih regulatornih oblasti.

Dodatno, Funkcija se stara da su svi zaposleni adekvatno obučeni iz relevantnih regulatornih oblasti. Takođe, pruža podršku svim organizacionim strukturama u Banci pružajući savetodavnu funkciju i tumačenja odgovarajućeg zakonodavnog okvira.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCG Srbija posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCG Srbija kao pojedinačni rizici.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma. Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja. Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama. Banka je obrazovala posebnu organizacionu strukturu u okviru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke - Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u strukturi Borba protiv finansijskog kriminala Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

Prema Odluci o upravljanju rizicima Banke rizik od pranja novca i finansiranja terorizma uključen je definiciju Rizika usklađenosti poslovanja banke, dok UCSG ovaj rizik posmatra kao pojedinačni rizik. Naime, definicija rizika usklađenosti poslovanja banke obuhvata mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu propusta u okviru usklađenosti poslovanja banke, reputacionog rizika i rizika pranja novca i finansiranja terorizma, koje UCSG posmatra kao odvojene rizike. Suštinski, ne postoji razlika u samoj definiciji pojedinačnih rizika, ali su oni zbog kompleksnosti svakog od pomenutih rizika, posmatrani u UCSG kao pojedinačni rizici.

Strateški/poslovni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promeneje i definisan je kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima banke i očekivanih. Upravljanje strateškim/poslovnim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog/poslovnog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Izloženost navedenom riziku je značajno ublažen redovnim mesečnim forecast procesom, kao i uspostavljenim procedurama i procesima koji blagovremeno omogućavaju akciju u slučaju promena u poslovnom okruženju. Na navedeni način relevantne informacije o izmenama i potencijalnim uticajima na profitabilnost i performanse Banke se pravovremeno komuniciraju menadžmentu banke. Višegodišnji plan se revidira s vake godine kako bi se osigurale projekcije na trogodišnjem nivou. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka svake godine radi procenu svojih strategija, uzimajući u obzir sve izmene u makro i mikro okruženju u kojem Banka posluje i koje mogu da imaju uticaj na promenu poslovnog modela i strategije, a takođe uzimajući u obzir izmene u postojećem regulatornom okviru.

Neizostavni element u upravljanju strateškim/poslovnim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim/poslovnim rizikom kome je Banka izložena. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane⁷), akcionara / investitora, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik je nastaje kao sekundarni "efekat" kreditnog, tržišnog, operativnog i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateški rizik).

Izvršni odbor UniCredit Banke Srbija ad ima konačnu odgovornost za usvajanje i primenu okvira za reputacioni rizik, kao i za nadzor izloženosti reputacionom riziku u UniCredit Bank Srbija.

Procena reputacionog rizika/odlučivanje klijenata/transakcija/događaja visokog rizika vrši se na Komitetu za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za reputacioni rizik

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Strukture upravljanja rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje odgovarajuće politike definisane u Pravilniku o upravljanju rizicima, kao i druge interne akte nižeg ranga.

⁷ NGOs nevladine organizacije

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik za kapital banke i zarade koje proizilaze iz negativnih kretanja kamatnih stopa koje utiču na poziciju bankarske knjige institucije. Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na finansijski rezultat promenom neto prihoda od kamata.

RAF Metrika za merenje izloženosti riziku kamatne stope pokriva potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene očekivanog neto prihoda od kamata (NII) ili zarade, adresirajući sve materijalne izvore rizika.

Praćenje rizika kamatne stope zasnovano je na scenariju standardnog internog upravljanja i upravljanja u stresnim uslovima. Stalna analiza scenarija i stres testiranje imaju za cilj identifikaciju novih ranjivosti, procenu efekta ekonomskih šokova na portfolio Banke i sugeriše preduzimanje mera za umanjenje rizika, kao i olakšavanje boljeg razumevanja složenih, neusmerenih rizika portfolija, što predstavlja dopunu statične mere upravljanja rizicima korišćenim kao deo svakodnevnog procesa upravljanja rizicima.

Rezultati analize pružaju relevantne indikacije za upravljanje rizikom kamatnih stopa: oni se razmatraju tokom definisanja limita, kao i za donošenje odluka u vezi strateških investicionih portfolija Banke i kao takav predstavljaju važan pokazatelj za organizacione jedinice nadležne za upravljanje ovim rizikom..

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia.

Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. U svojim svakodnevnim aktivnostima Banka se sve više oslanja na napredne statističke i numeričke modele za merenje i upravljanje rizikom. Funkcije unutrašnje kontrole i organizacione postavke (npr. procesi odobravanja) su adekvatna zaštita za ublažavanje rizika modela. Međutim, u ovom kontekstu upotreba modela može uključivati troškove i rizike, a mi govorimo o riziku modela kao riziku neuspeha modela zbog pogrešnih unosa, pogrešnih pretpostavki i pogrešnog dizajna modela ili zloupotrebe modela u ICAAP EC / IC proračunu, koji bi mogao ugroziti pravilnu procenu ekonomskog kapitala. Doprinos rizika modela se jednostavno dodaje internom kapitalu kako bi se dobio ukupan interni kapital, konačna mera rizika koja ulazi kao imenilac prilikom obračuna kapaciteta za preuzimanje rizika. Iznos rizika modela u procentima se dodeljuje svakom tipu rizika, kao što su kreditni, tržišni, operativni, poslovni i reputacioni rizik, pri čemu se procenti održavaju konstantnim tokom narednih 12 meseci. Jednom godišnje, nezavisna funkcija u okviru Interne validacije na nivou Grupe (Model Risk Management) ažurira pondera za rizik modela uzimajući u obzir procenu četiri dimenzije modela, materijalnost rizika, negativne ocene interne/eksterne revizije ukoliko postoje itd.

Rizik klimatskih promena i degradacije okoline potiče od pogoršanja koja su izvor strukturnih promena u ekonomskoj aktivnosti. Deli se na dva glavna faktora rizika: fizički rizik (odnosi se na finansijski uticaj usled promene klime, uključujući sve češće ekstremne vremenske događaje i postepene promene u klimi, kao i od degradacije okoline) i rizik tranzicije (odnosi se na finansijski gubitak institucije koji može rezultirati, direktno ili indirektno, od procesa prilagođavanja ka nisko-ugljeničnoj i održivijoj ekonomiji).

Budući da je rizik procenjen kvalitativnom metodom usled nedostatka adekvatnih podataka za kvantifikaciju potencijalnih gubitaka, za ovaj rizik Banka ne izdvaja interni kapital. Banka ima na snazi politike o finansiranju prljavih industrija, oružja, nuklearne energije i procena tranzicionog rizika u okviru rizika klimatskih promena koje su sastavni deo kreditnog procesa. U okviru svojih kreditnih aktivnosti Banka uzima u obzir uticaj klimatskih i ekoloških rizika kroz klimatsku i ekološku procenu profila rizika velikih korporativnih klijenata koji su predmet razmatranja i odobrenja kreditnih odbora Grupe, bez obzira na delatnost u kojoj klijenti posluju.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanje rizicima⁸ je organizovana tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura, i to:

- **Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima** (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- **Kreditni poslovi** (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima (u okviru koje se nalaze Kreditna odobrenja za stanovništvo i mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija stanovništva i malih privrednih društava i naplata, Upravljanje problematičnim plasmanima stanovništva i malih privrednih društava), Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede (u okviru kojih se nalaze Naplata problematičnih plasmana privrede i Restrukturiranje plasmana u privredi));
- **Finansijski rizici,**
- **Interna validacija.**

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Najbitnije odgovornosti i osnovni zadaci Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke.

⁸ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike.

Osnovno zaduženje Kreditnih poslova, tj. struktura koje se bave odobravanjem plasmana u okviru ove organizacione jedinice, odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana.

Strukture Praćenje kreditnog portfolija privrede, Praćenje kreditnog portfolija stanovništva i malih privrednih društava i naplata, Upravljanje problematičnim plasmanima privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima stanovništva i malih privrednih društava nadležne su za praćenje i upravljanje portfoliom problematičnih klijenata koji mogu biti klasifikovani kao „watchlist“, „restructuring“ ili „workout“ klijenti, kao i za praćenje klijenata klasifikovanih kao „standard“. U najvećoj meri to se odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe, strukture nadležne za praćenje portfolija, nadležne su za klasifikaciju i praćenje klijenata iz „standard“ i „watchlist“ portfolija, kao i odobravanje strategija i akcionih planova za takve klijente, na osnovu predloga prodaje i struktura nadležnih za odobravanje plasmana.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremeni i adekvatni, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Finansijski rizici bave se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i rizikom likvidnosti.

Struktura nadležna za Nefinansijske rizike, odgovara direktno Direktor Upravljanja rizicima i bavi se upravljanjem operativnim i reputacionim rizikom.

Interna Validacija, odgovara direktno Direktor Upravljanja rizicima i Grupnim strukturama, uspostavljen je sredinom 2018. godine u cilju ispunjenja zahteva koji proizilaze iz implementacije Bazelskih standarda, u naročito specijalizovanoj i osetljivoj temi modela i parametara rizika i njihove validacije.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao praćenje primena Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i relevantnih internih akata Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD) i
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: IFRS), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jedno m klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Pored regulatornih limita, Banka u sklopu Stuba 2 upravlja i limitima kreditne koncentracije prema industrijama i prema geografskim regionima, a imajući u vidu apetit za rizikom, rezultate stres testova i druge faktore.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se izveštaji definisani u delu „Informisanje organa upravljanja banke o rizicima“, a izveštaji bitni sa aspekta kreditnog rizika su obrađeni u nastavku.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužen je Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima,
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- strukturu plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke),
- PD i LGD po segmentima,
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima,
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškove rizika i nivo pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinzima itd.,
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti,
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout),
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici Upravnog odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke koja je dodatno kroz 'bottom up' proces usaglašena sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora;
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne prove re i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.10 odnosno 12.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ova kav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granuliranom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2022. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početakom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je Banka spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koji se posmatraju prilikom postavljanja targeta, trigera i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora, poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugađ posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola.

Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:

- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe i Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);
- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.).

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2022.g.

DIMENSION		KPI	4Q 22
Regulatory	Capital	Total Capital Ratio (%)	21.30%
Managerial	Liquidity and Interest Rate Risks	Net Intragroup funding (€/mn)	159.398
Regulatory		LCR (%)	157%
Managerial		Funding Gap (€/bn)	0.54
Managerial	Credit Risk	NPE (%)	3.7%
Managerial	Risk & Return	ROAC (%)	15.90%
Managerial	Market and Sovereign Risks	Max RWA of Market Risk (%)	1.1%
Managerial		Overall Sovereign Exp. (€/bn)	0.92

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, triggeri i limiti.

Target (Sklonost ka rizicima) predstavlja iznos rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima poslovanja, a u skladu sa lokalnim i ambicijama na nivou Grupe. Oni predstavljaju referentne vrednosti za dalji razvoj i praćenje poslovanja.

Trigger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogućiti poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Limit je granična tačka koja predstavlja, sa zakonske strane, maksimalni nivo prihvatljivog rizika za banku.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima/Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	Mesečno	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Upravljanje rizicima	Kvartalno	+	+		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	Kvartalno				+	+	+
Risk profile Banke	Finansijski rizici	Mesečno			+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	Dnevno				+	+	+
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	Mesečno				+	+	+
Reputational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	Kvartalno				+	+	+

* Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru.

** Izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru.

*** Pre definisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktor Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru CRO funkcije.

**** Primaoci Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura: Finansijske, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima), Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Interna revizija, Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke, Bankarske operacije, Poslovna podrška, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Menadžmentom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi banke: Rukovodeći Tim banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjeno za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi

Osnovni akcijski kapital:

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke

- Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavaju primenom standardizovanog pristupa

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odlučuje da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učestva u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica
- bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, osim kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila iskazanih na računu 102, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 i čija je ugovorena ročnost duža od:
 - o 2920 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
 - o 2555 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
 - o 2190 dana ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
- bruto izloženost potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana ako su ti krediti odobreni posle 01. januara 2019. godine.

Banka se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022. godine. U periodu primene privremene mere koja se odnosi na izračunavanje kapitala iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala banke, banka može da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjenja 0.70.

Prilog 1: Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe

PI-KAP

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24,169,776	24,169,776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23,607,620	23,607,620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćene iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562,156	562,156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	1,221,576	tačka 10.stav 1.	7
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	0	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	-1,520,692	-1,520,767	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	53,740,761	53,740,761	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu**	0	0		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	76,389,845	77,611,346		

* OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

**** računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatoma prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	2,451,769	-2,469,691	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Odložena poreska sredstva koja za više od buduće profita bilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	753,562	753,562	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 1.34. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
2.1.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
2.1.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
2.1.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja za više od buduće profita bilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1.	
2.3.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
2.3.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
27.1	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma kreditne zaduženosti (-)	-88,445	-88,445	tačka 13.stav 1. odredba pod 13)	
27.2	Bruto iznos od dužnika - fizičkog lica (osim preduzetnika i poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih, gotovinskih i ostalih kredita po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti	-503,739	-503,739	tačka 13.stav 1. odredba pod 14) alineja 1	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-2,290,391	-2,308,313		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	74,099,454	75,303,033		
	Dodatni osnovni kapital: elementi				
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22.stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	0		
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke				
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26.stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26.stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26.stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokrovitelstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26.stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26.stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	0		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	0		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	74,099,454	75,303,033		
	Dopunski kapital: elementi				
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	0	0	tačka 27.stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27.stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	0		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Dopunski kapital: odbitne stavke				
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	0		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	0		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	74,099,454	75,303,033		
52	Ukupna rizična aktiva	347,590,419	353,504,634	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala				
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	21.32	21.30	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	21.32	21.30	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	21.32	21.30	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5.24	5.36	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokrivanje zaštitnih slojeva (%)****	13.32	13.30		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine.

Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividend</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividend	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pristeačaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke /bankarske grupe na dan 31. decembra 2022. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske

grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja banke i bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine dato je u tabeli PI-UPK:

**Prilog
3**

PI-UPK

Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala banke / bankarske grupe iz Priloga 1

2. Raščlanjivanje elemenata u bilansu stanja

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
A	AKTIVA			
A.I	Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	69,758,831	69,758,831	
A.II	Založena finansijska sredstva	7,220,590	7,220,590	
A.III	Potrazivanja po osnovu derivata	2,808,749	2,808,749	
A.IV	Hartije od vrednosti	103,771,881	103,771,881	
A.V	Kredit i potrazivanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	77,537,136	75,893,639	
A.VI	Kredit i potrazivanja od komitenata	311,854,618	328,843,714	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
A.VIII	Potrazivanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	1,083,998	1,083,998	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajednicke poduhvate	0	0	
A.X	Investicije u zavisna društva	112,644	0	
A.XI	Nematerijalna imovina	2,451,769	2,469,691	6
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	3,097,481	3,103,911	
A.XIII	Investicione nekretnine	7,274	7,274	
A.XIV	Tekuca poreska sredstva	0	0	
A.XV	Odložena poreska sredstva	1,363,095	1,384,026	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	
A.XVII	Ostala sredstva	1,812,866	1,996,573	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u konsolidovanom bilansu stanja)	582,880,932	598,342,877	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
P	PASIVA			
PO	OBAVEZE			
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	2,819,396	2,819,396	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	125,332,169	139,195,655	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	358,140,581	358,140,581	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	924,644	924,644	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	0	
PO.VIII	Rezervisanja	5,642,566	5,647,543	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	0	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	292,139	302,396	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	0	
PO.XII	Ostale obaveze	6,917,629	7,149,535	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP iznakama od 0401 do 0412 u konsolidovanom bilansu stanja)	500,069,124	514,179,750	
	KAPITAL			
PO.XIV	Akcijski kapital	24,169,776	24,169,776	1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijskih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	23,607,620	2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijskih kumulativnih akcija</i>	562,156	562,156	3
PO.XV	Sopstvene akcije	0	0	
PO.XVI	Dobitak	8,380,827	9,732,221	
	<i>Od čega pozitivan efekat konsolidacije</i>		1,221,576	7
PO.XVII	Gubitak			
PO.XVIII	Rezerve	50,261,205	50,261,130	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	53,740,761	53,740,761	5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali ne realizovani dobiti/gubici umanjeni za poreske efekte</i>	-1,520,692	-1,520,767	4
PO.XIX	Nerealizovani gubici			
PO.XX	Učešća bez prava kontrole			
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	82,811,808	84,163,127	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0			
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	582,880,932	598,342,877	

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016, sa izmenama i dopunama objavljenim u Službenim glasnicima RS br. 103/2018, 67/2020, 98/2020 i 137/2020 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala,
- 6 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala i
- 8 % za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala.

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelj adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima. NBS je Banci svojim rešenjem odredila veći pokazatelj adekvatnosti kapitala od propisanih.

Banka je dužna da održava pokazatelj adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti;
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti;
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke i Odluci o adekvatnosti kapitala, na dan 31. decembra 2022. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala / pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala / pokazatelj adekvatnosti kapitala od 21.32% na nivou Banke, odnosno 21.30% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine dati su u tabeli PI-AKB.

(u hiljadama
dinara)

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	74,099,454	75,303,033
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	0	0
II	KAPITALNI ZAHTEVI	27,807,233	28,280,371
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	24,482,959	24,889,430
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	24,482,961	24,889,430
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinica ma lokalne samouprave</i>	<i>96,910</i>	<i>97,676</i>
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	<i>3,442</i>	<i>38,023</i>
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	<i>380,993</i>	<i>380,993</i>
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	<i>14,098,988</i>	<i>13,990,002</i>
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>6,367,964</i>	<i>6,844,575</i>
1.1.9.	<i>Izloženosti o bezbedene hipotekama na nepokretnostima</i>	<i>1,808,900</i>	<i>1,808,900</i>
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu nezimirenja obaveza</i>	<i>357,361</i>	<i>370,250</i>
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	<i>58,763</i>	<i>58,763</i>
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>22,529</i>	<i>0</i>
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	<i>1,287,111</i>	<i>1,300,248</i>
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima o bezbedene hipotekama na nepokretnostima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.1.	<i>Pristup je dnostavnih pondera rizika</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	249,987	269,259
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	249,987	269,260
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	144,363	144,363
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	105,624	124,897
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,947,230	2,994,625
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	0	0
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2,947,230	2,994,625
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	127,057	127,057
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	21.32	21.30
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	21.32	21.30
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	21.32	21.30

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizik
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi
- Operativni rizik
- Strateški/Poslovni rizik
- Reputacioni rizik
- Rizik modela

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alociran na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. VaR obračun se bazira na istorijskoj simulaciji i uključuje hipotetičku distribuciju prinosa (prihoda i rashoda) u portfoliju finansijskih instrumenata pomoću istorijskih promena tržišnih cena, pri čemu je zadovoljena pretpostavka o normalnoj distribuciji vremenske serije prihoda i rashoda, kako bi se sa odgovarajućim nivoom poverenja ocenila vrednost internog kapitala po modelu.

Dodatna komponenta internog kapitala koja nije u okviru VaR modela je IDRC (Incremental Default Risk Charge), a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

Pored navedene materijalne komponente (IDRC), u podkategorije u okviru internog kapitala za Tržišne rizike se ubrajaju Rizik kreditne migracije u knjizi trgovanja (Credit Migration Risk - Trading Portfolio), Kamatni rizik u knjizi trgovanja, Rizik kreditnog spread-a u knjizi trgovanja, Devizni rizik.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se kvantifikuje takodje primenom VaR modela. Var obračun je zasnovan na istorijskoj distribuciji promene ekonomske vrednosti bankarske knjige usled promena kamatnih stopa. U okviru kamatnog rizika, kao nematerijalne kategorije se izdvajaju rizik opcija, bazni rizik kao i rizik modela (IRRBB – Behavioral model risk).

Interni kapital za operativni rizik jednak je Regulatornom kapitalu obračunatom prema standardizovanom pristupu uvećanom za efekat pravnog rizika.

Interni kapital za reputacioni rizik se obračunava na grupnom nivou i alokira na sve članice Grupe prema učešću internog kapitala za operativni rizik pojedine članice u ukupnom internom kapitalu za operativni rizik UniCredit Grupe.

Za obračun internog kapitala za strateški/poslovni rizik, Banka koristi grupni alat koji zasniva obračun internog kapitala na simulacijama nad ARIMA modelom u koji kao input podaci ulaze serije podataka neto kamatnih prihoda, neto prihoda od provizija i operativnih rashoda iz bilansa uspeha.

Interni kapital za rizik modela predstavlja dodatni interni kapital (tzv. *Cushion*) koji se uvodi iz razloga sve zastupljenijeg korišćenja modela u merenju i upravljanju svim vrstama rizika, što pored svojih očiglednih prednosti, dovodi i do povećane mogućnosti greške, i to zbog: neadekvatne metodologije, neispravne implementacije, nedostajućih parametara i nedostatka ulaznih podataka i slično. Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2,4%), tržišni rizik (1,8%), operativni rizik (1,4%), strateški/poslovni rizik (1,6%) i reputacioni rizik (1,6%). Sabiranjem tih uvećanja internog kapitala za svaki od pomenutih vrsta rizika dobijamo ukupan iznos internog kapitala za Rizik modela.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen racio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1 - zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2,5% rizične aktive.

2 - kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3 - zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4 - zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5 - zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 1% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2022. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2.5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	1.0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5 - Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala

PI-GR

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	1,071,798,027	-	-	-	-	-	23,053,541	-	-	23,053,541	96%	0%
1.2.	Bosna i Hercegovina	3,013,545	-	-	-	-	-	240,016	-	-	240,016	1%	0%
1.3.	Luksemburg	2,921,547	-	-	-	-	-	230,756	-	-	230,756	1%	0%
1.4.	Kipar	2,453,072	-	-	-	-	-	193,180	-	-	193,180	1%	0%
1.5.	Rumunija	1,842,390	-	-	-	-	-	147,162	-	-	147,162	1%	0%
1.6.	Crna Gora	1,417,105	-	-	-	-	-	112,721	-	-	112,721	0%	0%
1.7.	Bugarska	702,473	-	-	-	-	-	11,232	-	-	11,232	0%	0%
1.8.	Belgija	61,110	-	-	-	-	-	4,889	-	-	4,889	0%	0%
1.9.	Republika Severna Makedonija	47,048	-	-	-	-	-	3,737	-	-	3,737	0%	0%
1.10.	Austrija	30,337	-	-	-	-	-	1,825	-	-	1,825	0%	0%
1.11.	SAD	19,370	-	-	-	-	-	1,036	-	-	1,036	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	34,283						1,520			1,520	0%	0%
2.	Ukupno	1,084,340,307						24,001,615	0		24,001,615	100%	0%
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	1,081,131,709						23,424,664			23,424,664	96%	0%
* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku													
2.	Ukupno	1,093,673,989						24,372,737	0		24,372,737	100%	0%

Prilog 6

PI-KZS

Podaci o iznosu kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala Banke/Bankarske grupe

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	347,590,419	353,504,634
2	Specifična stopa kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontradiklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, MSFI 9, kao i propisima UniCredit grupe.

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika kao i za sve izloženosti kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro -ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

6.1 Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja / očekivani kreditni gubici).

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 (počev od datuma klasifikacije u taj status).;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Banka obračun rezervisanja može da vrši na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente ili na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu.

6.1.1 Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom rezervisanja na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente i rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti u statusu non-performing (Nivo 3 obezvređenja) čija ukupna izloženost (bilansna i vanbilansna) na nivou grupe povezanih lica prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjenja vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica) . Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150,000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervatizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno.

Rezervisanje na pojedinačnoj osnovi bi se računalo prema sledećoj formuli:

Rezervisanje = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - Sadašnja vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova

Sadašnja vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (RA) bi se računala po sledećoj formuli:

$$RA = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1 + OEIR)^i}$$

gde CF predstavlja iznos očekivanih budućih novčanih tokova u periodu, a OEIR originalnu efektivnu kamatnu stopu.

U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Obračun očekivane buduće naplate potraživanja se bazira na sledećim pristupima:

- Naplata iz operativnog poslovanja (going concern)
- Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern)
- Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario)

Naplata iz operativnog poslovanja (going concern) se primenjuje, kada je na bazi podataka iz finansijskih izveštaja i projekcija očekivanih budućih tokova gotovine uz određenu dozu pouzdanosti i konzervatizma procenjeno da klijent nastavlja da generiše cash flow iz svog poslovanja bez likvidiranja sredstava obezbeđenja. Ovaj pristup podrazumeva da se stalno preispituju i prilagođavaju pretpostavke na kojima se zasnivaju očekivani iznosi naplate u zavisnosti od delatnosti koju klijent obavlja, kom sektoru pripada, finansijske pozicije koja se menja sa protokom vremena i sl. Naplata iz sredstava obezbeđenja (non-core collateral) u ovom slučaju može se uzeti u obzir samo pod uslovom da to ne ugrožava kapacitet klijenta da generiše cash flow iz svog redovnog poslovanja.

Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern) se primenjuje kada je procenjeno da su operativni novčani tokovi vrlo niski ili čak negativni i kada je jedino moguće generisati tokove gotovine kroz aktiviranje odnosno naplatu iz kolaterala. Prilikom sagledavanja realizacije instrumenata obezbeđenja, u trenutku izrade individualne procene, potrebno je uzeti u obzir trenutni pravni status instrumenata obezbeđenja, utrživost instrumenata obezbeđenja, trajanje povezanih pravnih radnji itd. U cilju što objektivnije procene očekivane naplate, potrebno je da se prikupe i analiziraju sve raspoložive informacije o vrednosti i periodu prodaje ranije realizovanih instrumenata obezbeđenja istog ili sličnog tipa, u istom ili sličnom postupku realizacije.

Naplata kroz prodaju potraživanja (sale scenario) podrazumeva pretpostavku prodaje obezvređenog potraživanja i posledično procenu novčanih tokova koji će se realizovati prodajom u procenjenom vremenskom horizontu. Za svako pojedinačno potraživanje, iznos očekivanih novčanih tokova od prodaje potraživanja procenjuje se na osnovu internih i/ili tržišnih informacija u skladu sa sledećom hijerarhijom:

- Realizovani iznosi na nivou Grupe, za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Realizovani iznosi na tržištu za uporedive transakcije, odnosno za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Interna procena prodajne cene kreirana uz podršku internih modela.

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstva obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

IFRS 9 standard zahteva obračun individualnog obezvređenja na način da se uzmu u obzir buduća očekivanja sagledana kroz prizmu scenario analize. IFRS 9 zahteva korišćenje verovatnoćom ponderisanih ishoda (scenario analiza) koje su predmet sagledavanja kroz postupak evaluacije: (a) različitih mogućih događaja/ishoda, i (b) koje inkorporiraju informacije o budućim očekivanjima (forward looking information) sa ciljem obračuna iznosa obezvređenja.

Pojednostavljeno, obračun iznosa obezvređenja u okviru scenario analize se obračunava prema formuli:

$$\text{Rezervisanje} = \sum (\text{Verovatnoća}_{scenaria_i} \times \text{Rezervisanje}_{scenaria_i})$$

6.1.2 Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se za sve klijente u performing statusu (Nivoi obezvređenja 1 i 2), kao i za klijente u non-performing statusu (Nivo obezvređenja 3) koji ne ispunjavaju uslove za obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Pri tome se kod klijenata u performing statusu, različito obračunava rezervisanje za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1, za koje se računaju očekivani kreditni gubici u periodu od narednih 12 meseci, od izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2, za koje se računaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Rezervisanja / dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici (1Y ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1 se obračunavaju po formuli:

$$1Y ECL = \frac{MPD_{1Y} * LGD_{1Y} * EAD_{1Y}}{(1+EIR)^{T/2}}$$

dok se rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (LT ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2 obračunavaju po formuli:

$$LT ECL = \sum_{n=1Y}^T \frac{MPD_{tn} * LGD_{tn} * EAD_{tn}}{(1 + EIR)^{(t_n + t_n - 1)/2}}$$

gde su T - dospeće izloženosti, t_n - jednogodišnji vremenski period koji karakteriše amortizacioni plan izloženosti, MPD - granična verovatnoća neizvršavanja obaveza, LGD - gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza, EAD – izloženost umanjena za vrednost kolaterala i EIR - efektivna ili alternativna kamatna stopa.

Rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (ECL) za non-performing zloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 3 obračunavaju se po formuli:

$$ECL = EAD * LGD$$

6.1.3 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.02%	<=	PD	<=	0.0409%
2	0.0557%	<	PD	<=	0.1035%
3	0.1411%	<	PD	<=	0.2621%
4	0.3572%	<	PD	<=	0.6635%
5	0.9043%	<	PD	<=	1.6798%
6	2.2894%	<	PD	<=	4.2527%
7	5.7961%	<	PD	<=	10.7667%
8	14.6743%	<	PD	<=	20%
Default kategorije (8-, 9, 10)		<	PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 50% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 15% do 100% za Retail klijente.

Banka redovno ažurira vrednosti PD i LGD parametara portfolija kroz poredjenje sa ostvarenim default rate (DR) i recovery rate (RR). Pored toga, sami parametri su predmet validacije od strane nezavisnog organizacionog dela u okviru Banke – Tima za internu validaciju kako u pogledu ispunjenosti svih metodoloskih i regulatornih zahteva tako i u pogledu prediktivnosti navedenih parametara.

Tokom 2022. godine neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz pandemije Covid-19 postepeno su nestajale što je demonstrirano ukidanjem restriktivnih mera koje su vlade uvele kako bi se suprostavile pandemiji. Takođe, i rizik lanca snabdevanja je počeo značajno da opada s obzirom na novi geo-politički kontekst koji dobija na značaju. Početak rusko-ukrajinskog konflikta delovao je kao prepreka ekonomskom rastu. Efekti preliivanja rusko-ukrajinskog konflikta nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evrozoni, takođe podstičući inflatorne pritiske i kamatne stope.

Kako bi se uračunali rizici koji leže u osnovi naglog rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa za pravna i fizička lica, geo-politički faktor u obračunu ECL-a je usvojen tokom 2022. godine. U tom smislu, usvajanje ovog faktora je mera koja je komplementarna sa modelima IFRS9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geo-političkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli IFRS9, a posebno satelitski model u stanju da uhvate efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, geo-politički faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontigentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

Prema podacima na 31. decembar 2022. godine geo-politički faktor ukupno iznosi 10.4 miliona EUR i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Klijenti privrede - Energetski intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima preliivanja povezan ih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena
- Klijenti fizička lica: za 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se LLP zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrića koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

6.1.4 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	218,376,909	2,310,713	46,334,295
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1,231,387	3,500	0
Javna administrativna tela	43,193	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	12,511,513	587,196	20,259,731
Visokorizicne izloženosti	519,617	0	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	39,936,488	3,511,346	0
Vlasnička ulaganja	112,644	0	0
Medjunarodne razvojne banke	176	1,999,999	4,635,986
Medjunarodne organizacije	0	0	0
Banke	40,389,550	29,702,053	40,111,373
Privredna društva	140,299,979	173,584,740	2,424,990
Fizička lica	115,845,174	17,349,014	536,341
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	24,690,360	2,367,322	529,175,469
Ukupno	593,956,990	231,415,883	643,478,185

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	220,687,622	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1,234,887	0	0	0
Javna administrativna tela	43,193	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	13,097,794	401	358	156
Vis okorizicne izloženosti	519,617	0	0	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	43,440,410	7,425	0	0
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0	0
Medjunarodne razvojne banke	0	0	2,000,175	0
Medjunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	2,834,094	52,317,518	3,224,004	11,715,986
Privredna društva	309,581,977	2,921,334	1,381,409	0
Fizička lica	133,155,988	17,980	526	19,694
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	18,873,678	5,075,810	3,095,284	12,910
Ukupno	743,581,904	60,340,468	9,701,756	11,748,746

6.1.5 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	2,834,094	503	0	0	0	0
Sektor stranih lica	67,257,509	4,009	0	0	0	0
Ukupno	70,091,603	4,512	0	0	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor privrednih drustava	273,976,100	1,922,554	8,872,499	5,693,307	6,953,818	4,440,000
Sektor stranih lica	4,302,742	44,490	598	416	0	0
Sektor finansija i osiguranja	8,628,491	11,458	690	658	0	0
Sektor javnih preduzeca	23,798,039	111,766	116	90	0	0
Sektor drugih komitenata	3,179,347	34,653	408,415	267,371	121,101	98,330
Ukupno	313,884,719	2,124,921	9,282,318	5,961,842	7,074,919	4,538,330

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	69,342,633	2,821,133	3,363,733	2,226,681	827	103
Sektor privrednih društava	52,603,465	693,719	0	0	0	0
Sektor stranih lica	38,200	263	308	134	0	0
Sektor javnih preduzeća	112,437	1,829	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	7,062,915	152,015	210,465	152,747	0	0
Sektor registr. poljopr. proizvođača	3,906,130	89,581	51,487	38,505	8,897	3,691
Sektor drugih komitenata	128,407	3,560	0	0	0	0
Ukupno	133,194,187	3,762,100	3,625,993	2,418,067	9,724	3,794

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor stanovništva	28,621,447	2,390,290	0	0	0	0
Sektor privrednih društava	27,887,581	5,894,001	31	0	0	0
Sektor stranih lica	10,500,104	55,304	10	10	0	0
Sektor finansija i osiguranja	96,586,614	658	0	0	0	0
Sektor javnih preduzeća	125,745,061	110,198	164,516	30,751	164,446	30,732
Sektor preduzetnika	329,073	154,052	0	0	0	0
Sektor registr. poljopr. proizvođača	71,534	38,902	0	0	0	0
Sektor drugih komitenata	18,460,949	4,475,041	25,841	20,073	0	0
Ukupno	308,202,363	13,118,446	190,398	50,834	164,446	30,732

* Pod pozicijom ostalo nalazi se ostala vanbilansna aktiva, odnosno vanbilans po kome ne može doći do plaćanja.

6.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	94,635,240	2,310,713	46,334,295
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	5,769,319	0	0
od 1 do 5 godina	6,241,458	0	0
preko 5 godina	111,730,893	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	9,803	500	0
od 91 do 180 dana	1,106	0	0
od 181 do 1 godine	340,234	3,000	0
od 1 do 5 godina	880,244	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	20	0	0
od 91 do 180 dana	22,580	0	0
od 181 do 1 godine	20,593	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Banke			
Do 90 dana	40,386,280	1,037,757	40,111,373
od 91 do 180 dana	3,270	3,004,717	0
od 181 do 1 godine	0	5,146,548	0
od 1 do 5 godina	0	20,395,669	0
preko 5 godina	0	117,362	0
Privredna društva			
Do 90 dana	7,428,271	18,202,435	106,298
od 91 do 180 dana	7,489,993	17,578,005	20,700
od 181 do 1 godine	42,564,807	45,152,213	2,297,992
od 1 do 5 godina	53,768,390	72,939,983	0
preko 5 godina	29,048,517	19,712,105	0
Fizička lica			
Do 90 dana	3,638,244	3,140,941	30,910
od 91 do 180 dana	3,395,126	2,303,554	0
od 181 do 1 godine	10,402,010	4,986,053	10,739
od 1 do 5 godina	54,802,325	6,563,327	9,806
preko 5 godina	43,607,468	355,139	484,886
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	18,548,258	1,418	529,173,345
od 91 do 180 dana	241	1,114,789	0
od 181 do 1 godine	83,214	7,021	0
od 1 do 5 godina	5,805,055	1,244,093	0
preko 5 godina	253,591	0	2,124
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	112,644	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	59,161	17,598	0
od 91 do 180 dana	181,336	0	0
od 181 do 1 godine	5,238,031	153,967	0
od 1 do 5 godina	7,881,629	3,299,585	0
preko 5 godina	26,576,332	40,196	0
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	0	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	519,617	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	1,982,892	96,476	20,250,133
od 91 do 180 dana	99,928	103,048	0
od 181 do 1 godine	469,484	247,601	0
od 1 do 5 godina	6,271,394	138,940	467
preko 5 godina	3,687,815	1,130	9,131
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	176	1,999,999	4,635,986
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

6.1.7 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije i ispravka vrednosti

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
1	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	197,409,570	76,414,959	66,069,395	13,408,056	6,461,661	359,763,641
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	144,544,874	56,070,986	20,453,614	4,627,607	1,342,853	227,039,934
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	341,954,444	132,485,945	86,523,009	18,035,663	7,804,514	586,803,575
4	Ispravka vrednosti	2,927,250	1,393,004	2,703,483	3,718,901	4,043,978	14,786,616

6.1.8 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(2)	(84)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(1)	82
Ukupno za godinu	-	-	(1)	82
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(3)	(2)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(79,515)	(268,440)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	4,391	114,010
Efekti promene deviznog kursa	-	-	20	(49)
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	7,397	74,964
Ukupno za godinu	-	-	11,808	188,925
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(67,707)	(79,515)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(4,014)	(36,099)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(5,695)	32,244
Efekti promene deviznog kursa	-	-	338	(172)
Otpis sa otpustom duga	-	-	-	13
Ukupno za godinu	-	-	(5,357)	32,085
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(9,371)	(4,014)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(5,252,897)	(4,051,629)	(6,766,049)	(5,604,861)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravke vrednosti	(322,139)	(1,579,435)	(2,602,515)	(1,723,069)
Efekti promene deviznog kursa	8,201	(234)	1,374	(1,435)
Unwinding (time value)	-	6,165	13,789	572
Efekti prodaje portfolio	85,564	47	-	-
Otpis sa otpustom duga	1,327	586	2,931	9,077
Otpis bez otpusta duga*	360,239	371,603	889,094	553,667
Ukupno za godinu	133,192	(1,201,268)	(1,695,327)	(1,161,188)
Stanje na dan 31. decembra	(5,119,705)	(5,252,897)	(8,461,376)	(6,766,049)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(24,416)	(2,132)	(38,076)	(29,906)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	20,307	(22,284)	(155,304)	(145,478)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	95	4
Otpis sa otpustom duga	-	-	3,740	11,364
Otpis bez otpusta duga	-	-	129,507	125,940
Ukupno za godinu	20,307	(22,284)	(21,962)	(8,170)
Stanje na dan 31. decembra	(4,109)	(24,416)	(60,038)	(38,076)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022	2021	2022	2021
Stanje na dan 1. januara	76,371	97,754	189,728	241,809
Efekat prve primene MSFI 9				
Rezervisanja u toku godine:				
- iskazana u bilansu uspeha	335,680	65,560	705,298	152,207
- iskazana u okviru ostalog rezultata				
	335,680	65,560	705,298	152,207
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	-	-
Ukidanje rezervisanja u toku godine	(51,671)	(86,943)	(107,828)	(204,288)
Stanje na dan 31. decembra	360,380	76,371	787,198	189,728

6.1.9 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine Banka prilikom obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi eksterne kreditne rejtinge agencije Moody's za određivanje pondera rizika prema državama, centralnim bankama i bankama. Pojedinačni kreditni rejtingi agencije Moody's raspoređeni od strane Narodne Banke Srbije u nivoe kreditnog kvaliteta prikazani su u Tabeli 15. Dodela pondera rizika mapiranih prema nivoima kreditnog kvaliteta po klasama izloženosti sprovodi se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne Banke Srbije.

Tabela 15: Raspodela kreditnih rejtinga prema nivoima kreditnog kvaliteta:

Moody's kreditni rejting	Nivo kreditnog kvaliteta
od Aaa do Aa3	1
od A1 do A3	2
od Baa1 do Baa3	3
od Ba1 do Ba3	4
od B1 do B3	5
od Caa1 i niže	6

6.1.10 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Strukture za upravljanje kolateralima, koja je nezavisna od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima,
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka,
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjivanje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije i garancije međunarodnih razvojnih banaka. Sa stanjem na dan 31. Decembar 2022. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Tabela 16: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

Klase izloženosti	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	193,892	0	168,056	773,619
Visokorizične izloženosti	27,031	0	0	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	343,784	0	2,022	26,147,524
Banke	2,581,093	37,140,775	0	0
Privredna društva	4,146,111	0	5,478,944	0
Fizička lica	701,405	0	3,659,412	0
Ostale izloženosti	21,251	0	180	0
Ukupno	8,014,567	37,140,775	9,308,614	26,921,143

U Tabeli 17 prikazana je podela izloženosti nematerijalne kreditne zaštite prema konačnim klasama izloženosti i nivou kreditnog kvaliteta. Kod ostalih tipova kreditne zaštite ne dolazi do promene nivoa kreditnog kvaliteta pre i nakon primene tehnika za ublažavanja kreditnog rizika.

Tabela 17: Neto Iznos pokriven instrumentima nematerijalne kreditne zaštite po klasama izloženosti i nivoima kreditnog kvaliteta:

Klase izloženosti	Nivo kreditnog kvaliteta	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom
Države i centralne banke	1	6,725,256
Medjunarodne razvojne banke	1	2,583,358
Ukupno		9,308,614

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu i deviznih kurseva.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Osnovni indikator za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku je:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredinog spreda, devizni rizik i rizik volatlnosti.

Pored VaR indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Rizik likvidnosti: Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispunji svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima);
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku);
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija).

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

8. OPERATIVNI RIZIK

UniCredit Banka Srbija definiše operativni rizik kao rizik direktnog ili indirektnog gubitka koji je rezultat neadekvatnih ili neuspešnih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, a isključuje strateški i reputacioni rizik

Pojava operativnog rizika rezultira operativnim događajem. Operativni događaji su oni koji su rezultat neadekvatnih ili neuspešnih internih procesa, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih eksternih događaja: interne ili eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucija proizvoda, novčane kazne i kazne zbog kršenja propisa, šteta na Fizička imovina banaka, poremećaji u poslovanju i sistemski kvarovi, upravljanje procesima.

Upravljačka struktura upravljanja operativnim rizikom i kontrole u UniCredit Grupi Srbija uključuje politike i procedure koje omogućavaju širenje svesti i kulture o riziku. Interni dokumenti i politike operativnog rizika takođe definišu zajedničke principe, uloge organa upravljanja, odgovornosti funkcija upravljanja operativnim rizikom i odgovornosti relevantnih funkcija uključenih u proces.

Izvršni Odbor UniCredit Banke Srbija JCS je telo za odlučivanje o svim relevantnim temama Operativnih rizika, dok se praćenje tema Operativnog rizika vrši na Komitetu za nefinansijske rizike (NFRC). Izvršni odbor UniCredit Bank Srbija ad ima konačnu odgovornost za efikasan nadzor nad izloženošću operativnom riziku i ima opšte razumevanje okvira kontrole operativnog rizika i načina na koji operativni rizik utiče na UCG Srbija.

U okviru Rizika UniCredit Banke Srbija ad, Nefinansijski rizici (u daljem tekstu: ORRAS) deluju u skladu sa lokalnim i grupnim regulatornim zahtevima i odgovorni su za upravljanje i kontrolu operativnog rizika u okviru UniCredit Grupe Srbija. Praćenje operativnog rizika i proces prikupljanja podataka je decentralizovan preko Menadžera operativnog rizika (OpRisk Manager)/Mreže zamenika koji su odgovorni za praćenje i izveštavanje o operativnom riziku u okviru svoje organizacione jedinice, evidentiranjem svih događaja operativnog rizika u ARGO bazu podataka.

Banka upravlja ovim rizikom kroz adekvatan set kontrola tokom cele godine kao i rad PWG radne grupe:

- **Prikupljanje, validacija i kovalidacija podataka o internim gubicima** – vrši se kroz događaja operativnog rizika u skladu sa definisanim pragom materijalnosti od strane OpRisk menadžera dok validaciju i kovalidaciju vrši ORRAS kroz bazu operativnih rizika (ARGO). Dodatni nivo kontrole sprovodi ORRAS kroz usaglašavanja knjiženja glavne knjige i baze za evidentiranje događaja operativnog rizika.
- **Analiza scenarija**- se sprovodi u cilju procene maksimalnih gubitaka na bazi definisanih scenarija, za vremenski period 1:10 i 1:40 godina.

- **Ključni indikatori rizika KRI**- Indikatori rizika oslikavaju profil operativnog rizika procesa i prate se i izveštavaju u zavisnosti od definisane frekvencije.
- **RCSA samoprocena operativnih rizika i kontrola sa aspekta procesa (koja uključuje analizu rizika ICT sistema i cyber rizika)** - sprovodi se jednom godišnje u saradnji sa relevantnim vlasnicima procesa, rezultati se mogu koristiti u definisanju strategije za operativni i reputacioni rizik.
- **TOR (preliminarna analiza rizika)-ključni rizici Banke vezane za specifični tip rizika**- sprovodi se jednom godišnje u cilju definisanja ključnih rizika za Banku kao i aktivnosti za njihovo umanjeње, rezultati se koriste u definisanju strategije za operativni rizik.
- **Analiza operativnog rizika poveravanja relevantne aktivnosti Banke trećem licu**- analiza operativnog i reputacionog rizika:
 1. u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS a koja se bazira na analizi rizika sprovednoj od strane inicijatora kao i
 2. drugi nivo kontrole za kritične ugovore u skladu sa zahtevom Grupe.
- **Analiza operativnog rizika prilikom uvođenja novog ili značajne izmene proizvoda**- analiza operativnog i reputacionog rizika u skladu sa regulatornim zahtevom, koji zahteva izradu mišljenja o operativnim i reputacionim rizicima od strane ORRAS na bazi procene rizika nadležnih organizacionih delova koji učestvuju u analizi (članovi PDN) u skladu sa internim aktima Banke.
- **Procena rizika i kontrola u ICT projektima** – procenjuje inherentni i rezidualni rizik novog relevantnog projekta sa najvećim uticajem na rizik usled izmene IT sistema, kojim se uvodi novi ili menja postojeći IT sistem, i definiše mere ublažavanja identifikovanih rizika.

Proces praćenja i upravljanja operativnim rizikom zasnovan je na relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS), kao i na smernicama UniCredit Credit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke koji su dostavljeni u prilogu.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala UniCredit Banka Srbija se opredelila za Standardizovan pristup računanja regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik. Obračun kapitala se vrši na godišnjem nivou, dok je izveštavanje na kvartalnoj osnovi.

9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi), i
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,

- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja i
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa),
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja),
- jednofaktorska analiza i
- višefaktorska analiza.

Efekte svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto bilansna izloženost banke o ovom osnovu na dan 31. decembar 2022. godine je 112,644 hiljada dinara i odnosi se na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Neto bilansna izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.02%% bilansne sume.

11. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2022. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 11.32%, kao i na nivou Bankarske grupe.

12. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODOSE NA KVALITET AKTIVE BANKE

12.1. Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija,
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima i
- Planiranje potreba za kapitalom.

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta, trigeri i limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrсни “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 6. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruža, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

31.12.2022.	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Pozicije bilansa stanja	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69,758,834	3	69,758,831	0	69,758,831
Založena finansijska sredstva	7,225,280	4,690	7,220,590	0	7,220,590
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	2,808,749	2,808,749
Hartije od vrednosti	102,303,916	67,707	102,236,209	1,535,672	103,771,881
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	77,546,507	9,371	77,537,136	0	77,537,136
Kredit i potraživanja od komitenata	325,435,699	13,581,081	311,854,618	0	311,854,618
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	1,083,998	1,083,998
Investicije u pridruže na društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,451,769	2,451,769
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,097,481	3,097,481
Investicione nekretnine	0	0	0	7,274	7,274
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	1,363,095	1,363,095
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0		0
Ostala sredstva	250,112	64,147	185,965	1,626,901	1,812,866
Bilansna izloženost	582,520,348	13,726,999	568,793,349	14,087,583	582,880,932
Date garancije i jemstva	115,918,988	565,944	115,353,044	0	115,353,044
Preuzete buduće obaveze	115,491,058	581,634	114,909,424	26,216,861	141,126,285
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	891,774,326	891,774,326
Vanbilansna izloženost	231,410,046	1,147,578	230,262,468	917,991,187	1,148,253,655
Ukupna izloženost	813,930,394	14,874,577	799,055,817	932,078,770	1,731,134,587

(u hilj. dinara)

31.12.2021.	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Pozicije bilansa stanja	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67,572,925	2	67,572,923	0	67,572,923
Založenja finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	752,624	752,624
Hartije od vrednosti	109,210,970	79,515	109,131,455	2,791,886	111,923,341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,245,498	4,014	42,241,484	0	42,241,484
Kredit i potraživanja od komitenata	319,681,647	12,018,946	307,662,701	0	307,662,701
Promerene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	9,493	9,493
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,545,479	2,545,479
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,306,813	3,306,813
Investicione nekretnine	0	0	0	3,527	3,527
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	618,261	618,261
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0		0
Ostala sredstva	311,295	62,492	248,803	1,080,545	1,329,348
Bilansna izloženost	539,022,335	12,164,969	526,857,366	11,221,272	538,078,638
Date garancije i jemstva	113,916,277	119,360	113,796,917	0	113,796,917
Preuzete buduće obaveze	106,707,770	146,739	106,561,031	16,775,120	123,336,151
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	869,939,863	869,939,863
Vanbilansna izloženost	220,624,047	266,099	220,357,948	886,714,983	1,107,072,931
Ukupna izloženost	759,646,382	12,431,068	747,215,314	897,936,255	1,645,151,569

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 6.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 6.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao i aktiva koja nije izložena kreditnom riziku. Za izradu smernica uzeta je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospel	dospel	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Sa stanjem na dan 31.12.2022.										
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	93,270,614	2,203,216	827	3,398,477	98,873,134	136	5,225,521	93,647,477	38,279,554	314,411
Stambeni krediti	40,151,894	185,559	794	398,935	40,737,182	103	327,485	40,409,594	38,159,786	314,411
Potrošački i gotovinski krediti	49,543,442	1,857,351	33	2,926,922	54,327,748	33	4,795,448	49,532,267	119,768	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,566,046	159,484	0	45,314	3,770,844	0	82,760	3,688,084	0	0
Ostala potraživanja	9,232	822	0	27,306	37,360	0	19,828	17,532	0	0
Potraživanja od privrede	688,293,813	17,042,320	8,744,144	976,981	715,057,258	5,484,058	4,164,862	705,408,338	94,845,369	5,822,895
Velika preduzeća	142,130,811	4,908,364	1,122,527	4	148,161,706	824,867	1,071,908	146,264,931	21,831,443	472,223
Mala i srednja preduzeća	190,688,419	9,542,859	7,146,882	599,015	207,977,175	4,436,151	2,202,657	201,338,367	62,093,296	5,119,934
Javna preduzeća	23,898,334	12,401	0	116	23,910,851	0	113,705	23,797,146	3,328,026	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	331,576,249	2,578,696	474,735	377,846	335,007,526	223,040	776,592	334,007,894	7,592,604	230,738
Ukupna izloženost	781,564,427	19,245,536	8,744,971	4,375,458	813,930,392	5,484,194	9,390,383	799,055,815	133,124,923	6,137,306
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	781,564,427	19,245,538	0	0	800,809,965	0	6,338,828	794,471,137	133,124,923	0
od čega: restrukturirana	11,227,693	319,398	0	0	11,547,091	0	369,211	11,177,880	8,180,403	0
Problematična potraživanja	0	0	8,744,972	4,375,459	13,120,431	5,484,194	3,051,555	4,584,682	0	6,137,306
od čega: restrukturirana	0	0	4,590,083	432,788	5,022,871	2,756,605	311,677	1,954,589	0	3,940,597
Ukupna izloženost	781,564,427	19,245,538	8,744,972	4,375,459	813,930,396	5,484,194	9,390,383	799,055,819	133,124,923	6,137,306

(u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospel	dospel	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Sa stanjem na dan 31.12.2021.										
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	89,599,167	2,058,941	25,905	3,055,134	94,739,147	24,195	4,762,647	89,952,305	35,547,463	318,651
Stambeni krediti	37,455,844	141,169	3,362	385,115	37,985,490	1,652	159,825	37,824,013	35,383,070	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	48,812,943	1,784,102	1,637	2,595,841	53,194,523	1,637	4,501,261	48,691,625	162,629	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,052,724	129,310	48	59,910	3,241,992	48	90,341	3,151,603	0	0
Ostala potraživanja	277,656	4,360	20,858	14,268	317,142	20,858	11,220	285,064	1,764	0
Potraživanja od privrede	640,380,868	13,843,352	9,836,275	846,740	664,907,235	5,329,491	2,314,737	657,263,007	94,525,638	6,941,987
Velika preduzeća	129,032,294	110	870,271	7	129,902,682	530,770	165,429	129,206,483	20,982,473	566,471
Mala i srednja preduzeća	198,398,044	11,809,838	8,530,745	562,507	219,301,134	4,581,551	1,482,220	213,237,363	64,317,352	6,051,195
Javna preduzeća	27,627,939	253	0	6,507	27,634,699	0	75,642	27,559,057	3,693,678	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	285,322,591	2,033,151	435,259	277,719	288,068,720	217,170	591,446	287,260,104	5,532,135	324,321
Ukupna izloženost	729,980,035	15,902,293	9,862,180	3,901,874	759,646,382	5,353,686	7,077,384	747,215,312	130,073,101	7,260,638
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	729,980,035	15,902,294	0	0	745,882,329	0	4,454,091	741,428,238	130,073,101	0
od čega: restrukturirana	9,615,400	215,486	0	0	9,830,886	0	193,079	9,637,807	6,205,188	0
Problematična potraživanja	0	0	9,862,180	3,901,874	13,764,054	5,353,684	2,623,293	5,787,077	0	7,260,638
od čega: restrukturirana	0	0	5,519,715	365,546	5,885,261	3,043,455	257,021	2,584,785	0	4,830,175
Ukupna izloženost	729,980,035	15,902,294	9,862,180	3,901,874	759,646,383	5,353,684	7,077,384	747,215,315	130,073,101	7,260,638

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	30,386,997	842,996	20,899,385	847,249	21,537,279	1,031,729
Stambeni krediti	19,257,739	164,766	8,080,375	82,740	6,365,318	82,851
Potrošački i gotovinski krediti	10,112,235	663,475	12,049,247	738,576	14,343,027	933,750
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1,010,696	10,842	766,662	12,772	828,525	9,552
Ostala potraživanja	6,327	3,913	3,101	13,161	409	5,576
Potraživanja od privrede	595,719,760	9,029,969	11,308,166	259,030	9,426,077	185,699
Sektor A	4,076,540	1,100,565	587,019	5,510	102,377	12,613
Sektor B, C i E	103,411,972	1,380,281	1,459,266	29,563	1,840,137	18,056
Sektor D	15,541,479	338,165	10,014	0	2,936	0
Sektor F	62,997,791	658,403	360,775	9,448	326,692	370
Sektor G	89,461,125	1,472,976	2,140,236	74,466	2,278,617	37,015
Sektori H, I i J	38,390,903	1,343,844	865,698	11,883	1,131,751	20,283
Sektori L, M i N, R i S	40,232,807	2,201,416	525,869	6,605	323,289	10,273
Potraživanja od ostalih klijenata	241,607,143	534,319	5,359,289	121,555	3,420,278	87,089
Ukupna izloženost	626,106,757	9,872,965	32,207,551	1,106,279	30,963,356	1,217,428

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	22,607,013	677,024	0	0	43,155	308
Stambeni krediti	6,596,485	69,373	0	0	37,535	0
Potrošački i gotovinski krediti	14,896,284	591,154	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1,114,037	11,841	0	0	5,610	308
Ostala potraživanja	207	4,656	0	0	10	0
Potraživanja od privrede	7,347,611	243,967	0	0	81,534,521	2,459
Sektor A	100,400	5,025	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,621,400	60,407	0	0	0	0
Sektor D	2	0	0	0	0	0
Sektor F	346,671	28,251	0	0	0	0
Sektor G	2,184,855	25,622	0	0	0	0
Sektori H, I i J	494,769	9,657	0	0	0	0
Sektori L, M i N, R i S	365,801	7,846	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2,233,713	107,159	0	0	81,534,521	2,459
Ukupna izloženost	29,954,624	920,991	0	0	81,577,676	2,767

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	32,976,960	920,897	18,372,171	759,885	18,484,201	800,160
Stambeni krediti	19,036,215	167,328	6,998,966	91,711	5,385,338	61,694
Potrošački i gotovinski krediti	12,678,364	711,978	10,771,677	650,946	12,469,471	719,437
Transakcioni krediti i kreditne kartice	985,924	16,604	599,301	13,163	629,039	15,760
Ostala potraživanja	276,457	24,987	2,227	4,065	353	3,269
Potraživanja od privrede	466,116,306	7,080,958	30,985,726	1,588,989	26,089,335	784,156
Sektor A	3,599,955	953,369	2,205,107	1,209,803	941,554	11,255
Sektor B, C i E	85,549,018	1,385,336	6,187,673	158,430	9,220,846	170,123
Sektor D	10,636,311	92,734	3	0	725,371	120,144
Sektor F	52,977,184	645,357	7,316,973	7,688	3,976,320	7,474
Sektor G	79,564,632	335,611	7,717,444	82,378	5,698,096	359,303
Sektori H, I i J	41,156,046	803,790	1,759,385	37,923	1,848,192	18,793
Sektori L, M i N, R i S	31,572,935	2,413,550	820,655	845	604,877	6,401
Potraživanja od ostalih klijenata	161,060,225	451,211	4,978,486	91,922	3,074,079	90,663
Ukupna izloženost	499,093,266	8,001,855	49,357,897	2,348,874	44,573,536	1,584,316

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	21,801,504	599,714	0	0	23,274	382
Stambeni krediti	6,158,083	67,745	0	0	18,411	0
Potrošački i gotovinski krediti	14,677,533	515,116	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	962,953	14,068	0	0	4,818	362
Ostala potraživanja	2,935	2,785	0	0	45	20
Potraživanja od privrede	15,362,703	1,227,271	0	0	115,670,147	1,643
Sektor A	97,731	4,400	0	0	0	0
Sektor B, C i E	4,918,704	103,342	0	0	0	0
Sektor D	2	242,194	0	0	0	0
Sektor F	1,804,599	135,892	0	0	0	0
Sektor G	4,900,375	21,190	0	0	0	0
Sektori H, I i J	744,765	639,876	0	0	0	0
Sektori L, M i N, R i S	323,724	2,837	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	2,572,803	77,540	0	0	115,670,147	1,643
Ukupna izloženost	37,164,207	1,826,985	0	0	115,693,421	2,025

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	93,270,614	1,707,208	336,545	159,462	0	885,639	36,193	320,066	612,801	1,544,605
Stambeni krediti	40,151,894	144,641	39,505	1,412	0	117,150	7,551	45,209	27,124	202,696
Potrošački i gotovinski krediti	49,543,442	1,415,431	287,593	154,327	0	761,014	20,970	256,035	571,412	1,317,523
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,566,046	146,556	9,272	3,656	0	7,244	1,219	8,354	12,374	16,123
Ostala potraživanja	9,232	580	175	67	0	231	6,453	10,468	1,891	8,263
Potraživanja od privrede	688,293,815	16,333,181	629,753	79,386	0	6,709,046	436,144	372,740	529,971	1,673,225
Velika preduzeća	142,130,811	4,908,364	0	0	0	980,885	141,642	0	4	0
Mala i srednja preduzeća	190,688,419	8,870,061	600,909	71,889	0	5,443,641	293,240	347,897	358,257	1,302,862
Javna preduzeća	23,898,334	12,399	0	2	0	0	0	0	0	116
Potraživanja od ostalih klijenata**	331,576,251	2,542,357	28,844	7,495	0	284,520	1,262	24,843	171,710	370,247
Ukupna izloženost	781,564,429	18,040,389	966,298	238,848	0	7,594,685	472,337	692,806	1,142,772	3,217,830
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	781,564,427	18,040,390	966,299	238,849	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	11,227,693	293,115	10,891	15,392	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	7,594,686	472,337	692,806	1,142,772	3,217,830
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	4,392,315	176,304	56,225	98,665	299,362
Ukupna izloženost	781,564,427	18,040,390	966,299	238,849	0	7,594,686	472,337	692,806	1,142,772	3,217,830

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	89,599,167	1,524,072	356,711	178,159	0	642,847	94,915	346,652	385,296	1,611,329
Stambeni krediti	37,455,844	109,778	25,535	5,856	0	73,927	25,590	34,138	23,780	231,042
Potrošački i gotovinski krediti	48,812,943	1,293,926	323,872	166,304	0	562,173	45,121	303,476	345,253	1,341,454
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,052,724	120,012	6,185	3,113	0	6,719	912	7,922	13,373	31,032
Ostala potraživanja	277,656	356	1,119	2,886	0	28	23,292	1,116	2,890	7,801
Potraživanja od privrede	640,380,866	13,357,132	383,616	102,604	0	7,211,985	401,574	1,769,645	722,932	576,880
Velika preduzeća	129,032,294	97	13	0	0	870,271	0	5	1	0
Mala i srednja preduzeća	198,398,044	11,639,247	115,438	55,154	0	6,118,486	393,207	1,614,646	694,700	272,215
Javna preduzeća	27,627,939	253	0	0	0	6,400	0	7	93	7
Potraživanja od ostalih klijenata**	285,322,589	1,717,535	268,165	47,450	0	216,828	8,367	154,987	28,138	304,658
Ukupna izloženost	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	7,854,832	496,489	2,116,297	1,108,228	2,188,209
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	9,615,400	187,278	3,332	24,876	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	7,854,832	496,489	2,116,298	1,108,228	2,188,208
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	5,122,903	181,137	158,803	114,580	307,837
Ukupna izloženost	729,980,033	14,881,204	740,327	280,763	0	7,854,832	496,489	2,116,298	1,108,228	2,188,208

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom⁹, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status¹⁰).¹¹

U okviru Upravljanja rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom u okviru Upravljanja problematičnim plasmanima sa više odeljenja specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

⁹ Banka je kroz set dokumenata detaljno razradila kriterijume – default events and triggers koji uslovljavaju odgovarajući rejting odnosno posledično status defaulta odnosno neizmirenja obaveza

¹⁰ Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

¹¹ Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MSFI 9, i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Korporativnog i investicionog bankarstva i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Kreditnih odobrenja, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije klijenata sa povišenim rizikom na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjjenje identifikovanih rizika.

Praćenje klijenata sa povišenim rizikom se vrši na redovnom sastanku čija je uloga da analizira klijente sa povišenim nivoom rizika i definiše dalje akcije koje će biti preduzete prema tom klijentu kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja sastanka za praćenje klijenata sa povišenim rizikom je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje klijenata sa povišenim rizikom /WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Korporativnog i investicionog bankarstva i Strateškog upravljanja rizicima i kontrole detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom. Praćenje se vrši i u okviru Kreditnog portfolija stanovništva i naplatu kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica.

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje klijenata sa povišenim rizikom.

Internom regulativom koja definiše Proces praćenja i klasifikacije klijenata u okviru kreditnog portfolija za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je identifikovan klijent sa povišenim rizikom /WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Kada je reč o fizičkim licima i malim privrednim društvima (Small Business klijenti), klasifikacija klijenata kao i akcije koje je neophodno preduzeti kada se klijent identifikuje kao rizičan, definisane su poslovnim pravilima Standardi kreditnog procesa za fizička lica i mala privredna društva. Klasifikacija klijenata vrši se na osnovu 2 kriterijuma: clustera kome klijent pripada i dana docnje. Cluster predstavlja stepen rizičnosti klijenata i deli se na visoko, srednje i nisko rizične klijente. Cluster se određuje na osnovu matrice visine (neobezbeđene) izloženosti prema Banci i internog rejtinga (za fizička lica), odnosno matrice kombinacije signala upozorenja (za pravna lica i preduzetnike). U zavisnosti od Clustera i trenutnih dana docnje određuje se klasifikacija klijenta u jednu od 3 kategorije: PDL (pre delinquency), WL1 i WL2. U zavisnosti od klasifikacije (PDL, WL1, WL2) definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije podrazumevaju polugodišnji pregled klijenta, pozivanje klijenata radi izmirenja obaveza, slanje pisama i sms poruka obaveštenja o dugu, naplatu dospelog duga iz garantnog depozita, identifikacija klijenata za potencijalnu izmenu prethodno odobrenih uslova (forbearance), blokada računa (SB klijenti). Što je klijent rizičniji to su akcije u naplati potraživanja intenzivnije (veći broj poziva, pisama i slično). Kontaktiranje klijenata u procesu praćenja rizičnih klijenata vrši se kroz GEMO aplikaciju.

U okviru Strukture za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Korporativnom i investicionom bankarstvo i Poslovima sa stanovništvom, kao i u Strateškom upravljanju rizicima i kontroli, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja kao i dane docnje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupa dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Strateškog upravljanja rizicima i kontroli su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Strateškog upravljanja rizicima i kontrole bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost struktura: Naplata problematičnih plasmana privredi, Restrukturiranje plasmana privredi ili Problematični plasmani stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente,
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke,
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja).

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak,
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za restrukturiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja,
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Pravnih poslova,
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Restrukturiranje plasmana privredi i Problematični plasmani stanovništvu u saradnji sa Korporativnim i investicionim bankarstvom/Poslovima sa stanovništvom (biznis funkcija).

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata,
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu strategiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanjenje gubitka Banke,
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije,
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana,
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Naplati spornih plasmana privredi i Problematičnim plasmanima stanovništvu.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju u odnosu na prethodni izveštajni period, uključujući i opis uticaja kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene i očekivane promene izloženosti banke kreditnom riziku je prikazan u okviru tačke 6.1.3.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	98,873,135	5,225,657	3,399,305	179,148	2,305,553	3.4%	314,411
Stambeni krediti	40,737,182	327,588	399,730	17,916	72,948	1.0%	314,411
Potrošački i gotovinski krediti	54,327,748	4,795,481	2,926,955	161,168	2,183,663	5.4%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,770,844	82,760	45,314	2	29,177	1.2%	0
Ostala potraživanja	37,361	19,828	27,306	62	19,765	73.1%	0
Potraživanja od privrede	715,057,259	9,648,919	9,721,125	4,843,724	6,230,196	1.4%	5,822,895
Sektor A	5,990,049	693,780	1,123,713	202,994	625,994	18.8%	692,115
Sektor B, C i E	109,821,081	1,965,614	1,488,307	1,186,633	877,793	1.4%	1,013,963
Sektor D	15,892,596	533,297	338,165	104,456	310,799	2.1%	197,422
Sektor F	64,728,400	986,120	696,472	68,158	386,289	1.1%	499,119
Sektor G	97,674,913	1,610,090	1,610,080	231,264	1,220,241	1.6%	303,022
Sektori H, I i J	42,268,788	1,143,999	1,385,667	709,994	847,330	3.3%	756,202
Sektori L, M i N	43,673,906	1,716,387	2,226,140	2,135,248	1,439,007	5.1%	2,130,314
Potraživanja od ostalih klijenata**	335,007,526	999,632	852,581	204,977	522,743	0.3%	230,738
Ukupna izloženost	813,930,394	14,874,576	13,120,430	5,022,872	8,535,749	1.6%	6,137,306

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	94,739,147	4,786,842	3,081,039	121,211	2,049,097	3.3%	318,651
Stambeni krediti	37,985,491	161,477	388,478	5,033	62,027	1.0%	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	53,194,523	4,502,898	2,597,478	116,120	1,912,291	4.9%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,241,991	90,389	59,957	13	42,283	1.8%	0
Ostala potraživanja	317,142	32,078	35,126	45	32,496	11.1%	0
Potraživanja od privrede	664,907,236	7,644,228	10,683,018	5,764,049	5,927,880	1.6%	6,941,987
Sektor A	9,023,174	1,378,744	2,178,827	35,093	1,333,304	24.1%	822,823
Sektor B, C i E	107,693,472	1,238,532	1,817,231	1,092,002	927,065	1.7%	1,178,024
Sektor D	11,816,760	455,168	455,072	116,611	393,805	3.9%	18,098
Sektor F	66,871,488	366,739	796,412	525,045	197,743	1.2%	610,541
Sektor G	98,679,028	634,810	798,482	287,273	336,846	0.8%	326,966
Sektori H, I i J	47,008,770	1,104,475	1,500,382	1,021,806	869,572	3.2%	1,278,666
Sektori L, M i N	35,745,824	1,657,144	2,423,633	2,391,002	1,461,990	6.8%	2,382,548
Potraživanja od ostalih klijenata**	288,068,720	808,616	712,979	295,217	407,555	0.2%	324,321
Ukupna izloženost	759,646,383	12,431,070	13,764,057	5,885,260	7,976,977	1.8%	7,260,638

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2022., odnosno 2021. godini dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*				Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	3,081,039	1,750,830	0	-1,435,076	-407,159	0	-890,302	2,512	0	3,399,305	1,093,753
Stambeni krediti	388,478	130,476	0	-121,736	-79,092	0	-11,212	2,512	0	399,730	326,782
Potrošački i gotovinski krediti	2,597,478	1,551,903	0	-1,222,426	-310,078	0	-807,447	0	0	2,926,955	743,292
Transakcioni krediti i kreditne kartice	59,957	39,373	0	-54,016	-16,445	0	-36,289	0	0	45,314	16,138
Ostala potraživanja	35,126	29,078	0	-36,898	-1,544	0	-35,354	0	0	27,306	7,541
Potraživanja od privrede	10,683,016	2,558,796	0	-3,507,833	-3,033,665	0	-469,836	-12,854	0	9,721,125	3,490,929
Velika preduzeća	870,278	491,377	0	-237,741	-237,741	0	0	-1,383	0	1,122,531	297,660
Mala i srednja preduzeća	9,093,252	1,698,084	0	-3,005,173	-2,699,811	0	-301,296	-10,666	-29,600	7,745,897	2,863,424
Javna preduzeća	6,507	10	0	-6,401	-6,401	0	0	0	0	116	7
Potraživanja od ostalih klijenata***	712,979	369,325	0	-258,518	-89,712	0	-168,540	-805	29,600	852,581	329,838
Ukupna potraživanja	13,764,055	4,309,626	0	-4,942,909	-3,440,824	0	-1,360,138	-10,342	0	13,120,430	4,584,682

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja*				Uticaj kursa	Druge promene**	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	2,131,571	1,791,971	0	-845,497	-200,927	0	-418,466	2,994	0	3,081,039	1,031,942
Stambeni krediti	284,189	161,543	0	-60,248	-34,818	0	-3,089	2,994	0	388,478	326,451
Potrošački i gotovinski krediti	1,789,646	1,554,285	0	-746,453	-158,440	0	-384,250	0	0	2,597,478	685,187
Transakcioni krediti i kreditne kartice	34,567	46,210	0	-20,820	-7,669	0	-13,151	0	0	59,957	17,674
Ostala potraživanja	23,169	29,933	0	-17,976	0	0	-17,976	0	0	35,126	2,630
Potraživanja od privrede	8,547,467	4,605,544	0	-2,455,308	-1,702,786	0	-560,467	111	-14,798	10,683,016	4,755,136
Velika preduzeća	1,700,521	7	0	-830,264	-641,298	0	0	14	0	870,278	339,502
Mala i srednja preduzeća	6,190,953	4,290,756	0	-1,220,349	-1,040,731	0	-179,618	92	-168,200	9,093,252	4,108,000
Javna preduzeća	20	6,507	0	-20	0	0	-20	0	0	6,507	2,211
Potraživanja od ostalih klijenata***	655,973	308,274	0	-404,675	-20,757	0	-380,829	5	153,402	712,979	305,423
Ukupna potraživanja	10,679,038	6,397,515	0	-3,300,805	-1,903,713	0	-978,933	3,105	-14,798	13,764,055	5,787,078

* Smanjenje problematičnih potraživanja sadrži i povratak u neproblematična potraživanja.

** U okviru Druge promene sadržana je promena u sektorskoj podeli na osnovu promene metodologije.

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i bezvrednim plasmanima za period 2021-2022. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su bezvredjeni ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

12.2 Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja

U oblasti primene Bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je na razvoju novog aplikativnog i bihejvor rejting modela za pravna lica. Proces uvezivanja sa novim underwriting tool-om je nastavljen i tokom naredne godine kako bi se doprinelo unapređenju procesa odobrenja kredita u segmentu poslovanja sa malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima.

U toku 2022. godine dodatno su unapređeni modeli kreditnog rizika za potrebe obračuna rezervisanja prema IFRS 9 standardu. Navedeni modeli su unapređeni prema metodologijama UniCredit Grupe i u skladu sa preporukama validacije i revizije. Tokom godine, novodobijeni parametri modela su korišćeni za potrebe procena efekata IFRS 9 standarda i unapređivani su prema instrukcijama i metodologijama Grupe.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	86,979,883	5,198,075	3,295,873	3,399,305	38,279,554	314,411
Stambeni krediti	39,182,731	540,535	614,187	399,730	38,159,786	314,411
Potrošački i gotovinski krediti	44,247,236	4,524,064	2,629,493	2,926,955	119,768	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,539,976	133,442	52,112	45,314	0	0
Ostala potraživanja	9,940	34	81	27,306	0	0
Potraživanja od privrede	681,376,157	21,906,693	2,053,283	9,721,125	94,845,369	5,822,895
Velika preduzeća	138,356,505	8,011,387	671,283	1,122,531	21,831,443	472,223
Mala i srednja preduzeća	185,551,085	13,447,017	1,233,177	7,745,897	62,093,296	5,119,934
Javna preduzeća	23,792,344	118,392	0	116	3,328,026	0
Potraživanja od ostalih klijenata	333,676,223	329,897	148,823	852,581	7,592,604	230,738
Ukupna potraživanja	768,356,040	27,104,768	5,349,156	13,120,430	133,124,923	6,137,306

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	82,798,102	4,976,294	3,883,713	3,081,039	35,547,463	318,651
Stambeni krediti	36,558,450	475,145	563,418	388,478	35,383,070	318,651
Potrošački i gotovinski krediti	42,935,477	4,393,734	3,267,835	2,597,478	162,629	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,022,672	107,408	51,954	59,957	0	0
Ostala potraživanja	281,503	7	506	35,126	1,764	0
Potraživanja od privrede	637,638,744	14,035,534	2,549,942	10,683,016	94,525,638	6,941,987
Velika preduzeća	127,500,744	1,531,604	56	870,278	20,982,473	566,471
Mala i srednja preduzeća	195,912,664	11,901,801	2,393,417	9,093,252	64,317,352	6,051,195
Javna preduzeća	27,615,784	12,165	243	6,507	3,693,678	0
Potraživanja od ostalih klijenata	286,609,552	589,964	156,226	712,979	5,532,135	324,321
Ukupna potraživanja	720,436,846	19,011,828	6,433,655	13,764,055	130,073,101	7,260,638

12.3 Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 6.1.10 ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izradu stručnih mišljenja, unapređen je kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- platve garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše 50-70% u odnosu na procenju vrednost nepokretnosti, a zavisno od tipa iste,
- zaloga nad potraživanjima, vrednovanje najviše do 50%,
- zaloga nad pokretnim stvarima, vrednovanje najviše do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Upravljanja kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima,
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka,
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjenje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Upravljanje kolateralima), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala,
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi,
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani,
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala.

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	65,470	0	38,528,495	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	41,063	0	38,433,134	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	24,407	0	95,361	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	8,115,424	0	69,989,712	2,797,551	263,362	7,120,265	2,280,822	7,437,354	2,663,774
Velika preduzeća	1,544,527	0	14,325,759	1,561,666	0	265,401	500,000	3,780,460	325,853
Mala i srednja preduzeća	3,934,254	0	51,137,030	946,890	263,362	3,468,726	1,640,387	3,656,894	2,165,688
Javna preduzeća	0	0	401,703	51,547	0	2,874,690	0	0	86
Potraživanja od ostalih klijenata***	2,636,643	0	4,125,220	237,448	0	511,448	140,435	0	172,147
Ukupna izloženost	8,180,894	0	108,518,207	2,797,551	263,362	7,120,265	2,280,822	7,437,354	2,663,774
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	7,987,005	0	102,816,378	2,741,399	263,362	6,987,711	2,280,822	7,437,354	2,610,893
od čega: restrukturirana	22,672	0	7,306,456	782,368	0	54,964	0	0	13,943
Problematična potraživanja	193,891	0	5,701,828	56,153	0	132,553	0	0	52,880
od čega: restrukturirana	172,913	0	3,639,397	0	0	81,988	0	0	46,299
Ukupna izloženost	8,180,896	0	108,518,206	2,797,552	263,362	7,120,264	2,280,822	7,437,354	2,663,773

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Nepokretnosti	Založe na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	64,437	0	35,801,677	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	188	0	35,701,533	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	62,485	0	100,144	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,764	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	9,191,631	0	67,191,983	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673
Velika preduzeća	3,350,961	0	12,310,911	2,049,489	0	46,669	0	3,471,519	319,393
Mala i srednja preduzeća	5,130,288	0	50,407,157	1,284,124	187,411	6,456,546	3,422,347	1,587,422	1,893,252
Javna preduzeća	6,263	0	436,434	56,406	0	3,194,100	0	0	475
Potraživanja od ostalih klijenata***	704,119	0	4,037,481	104,369	0	792,198	140,736	0	77,553
Ukupna izloženost	9,256,068	0	102,993,660	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	9,129,194	0	96,797,586	3,388,941	187,411	10,257,479	3,026,227	5,058,941	2,227,321
od čega: restrukturirana	35,785	0	4,631,948	1,418,059	0	97,419	0	0	21,977
Problematična potraživanja	126,874	0	6,196,075	105,447	0	232,034	536,856	0	63,352
od čega: restrukturirana	119,454	0	4,058,556	49,712	0	7,517	536,856	0	58,080
Ukupna izloženost	9,256,068	0	102,993,661	3,494,388	187,411	10,489,513	3,563,083	5,058,941	2,290,673

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2021	2022
Ispod 50%	34,553,371	26,488,844
Od 50% do 70%	36,981,496	39,694,702
Od 70% do 90%	30,405,514	40,258,908
Od 90% do 100%	5,567,390	4,281,517
Od 100% do 120%	3,484,097	5,165,197
Od 120% do 150%	3,817,661	3,427,061
Preko 150%	17,717,629	19,305,373
Ukupno	132,527,158	138,621,602
Prosečan LTV pokazatelj	63.47%	62.63%

* LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	0	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

* Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljiva nja odnose.

12.4 Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 6. ovog dokumenta.

12.5 Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja

Finansijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravke vrednosti u toku perioda*	Druge promene****	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva	4,786,842	2,725,223	2,286,408	0	5,225,657
Stambeni krediti	161,477	225,105	58,994	0	327,588
Potrošački i gotovinski krediti	4,502,898	2,425,873	2,133,290	0	4,795,481
Transakcioni krediti i kreditne kartice	90,389	54,980	62,609	0	82,760
Ostala potraživanja	32,078	19,265	31,515	0	19,828
Potraživanja od privrede	7,644,228	4,220,081	2,215,389	0	9,648,920
Velika preduzeća	696,199	1,348,447	156,029	8,158	1,896,775
Mala i srednja preduzeća	6,063,771	2,288,907	1,618,335	-95,535	6,638,808
Javna preduzeća	75,642	79,507	42,975	1,531	113,705
Potraživanja od ostalih klijenata***	808,616	503,220	398,050	85,846	999,632
Ukupna potraživanja	12,431,070	6,945,304	4,501,797	0	14,874,577
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	4,454,091	4,525,234	2,220,238	-420,259	6,338,828
od čega: restrukturirana	193,079	230,774	102,563	47,921	369,211
Problematična potraživanja	7,976,979	2,420,070	2,281,559	420,259	8,535,749
od čega: restrukturirana	3,300,476	334,170	620,728	54,364	3,068,282
Ukupna izloženost	12,431,070	6,945,304	4,501,797	0	14,874,577

* Obuhvata i direktne i indirektne otpise potraživanja

** Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

*** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

**** Druge promene nastaju usled resegmentacije klijenata, tj. usled promena statusa problematičnosti i restrukturiranja.

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravke vrednosti u toku perioda	Druge promene****	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva	3,949,728	2,381,296	1,544,182	0	4,786,842
Stambeni krediti	131,059	66,059	35,641	0	161,477
Potrošački i gotovinski krediti	3,716,895	2,222,661	1,436,658	0	4,502,898
Transakcioni krediti i kreditne kartice	83,120	61,426	54,157	0	90,389
Ostala potraživanja	18,654	31,150	17,726	0	32,078
Potraživanja od privrede	6,382,987	4,130,231	2,869,146	156	7,644,228
Velika preduzeća	1,037,249	161,670	506,434	3,714	696,199
Mala i srednja preduzeća	4,252,599	3,516,874	1,815,179	109,477	6,063,771
Javna preduzeća	30,681	67,595	22,602	-32	75,642
Potraživanja od ostalih klijenata***	1,062,458	384,092	524,931	-113,003	808,616
Ukupna potraživanja	10,332,715	6,511,527	4,413,328	156	12,431,070
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	4,366,156	2,690,060	2,521,076	-81,049	4,454,091
od čega: restrukturirana	248,998	130,558	126,439	-60,038	193,079
Problematična potraživanja	5,966,558	3,821,624	1,892,252	81,049	7,976,979
od čega: restrukturirana	3,252,824	704,836	782,857	125,673	3,300,476
Ukupna izloženost	10,332,714	6,511,684	4,413,328	0	12,431,070

Otpis finansijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate.

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljani).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovođenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

12.6 Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope predstavlja metod kojim se izračunava amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i odgovarajući prihodi i rashodi po osnovu kamata alociraju na odgovarajući period. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi u toku otplate finansijskog instrumenta na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade koje su deo efektivne kamatne stope kao i troškove transakcija. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popus te, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva.

Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva uključuju: „origination fee“ tj. naknadu koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva i „commitment fee“ tj. naknadu primljenu za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstava obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstava obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji. Ukoliko se steknu uslovi i dodje do naplate ista se priznaje kao prihod od kamate. Obezvređenim finansijskim sredstvom smatraju se finansijska sredstva odobrena klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI („purchased or originated credit – impaired“) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

Evidenciona kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate isknižavaju se potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

31.12.2022.

		Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima					
Potraživanja od stanovništva		5,368,102	5,479,231	116,694	76,994
	Stambeni krediti	1,256,413	1,214,132	10,765	12,829
	Potrošački i gotovinski krediti	3,860,603	4,005,426	101,106	60,901
	Transakcioni krediti i kreditne kar	251,086	259,673	4,823	3,264
	Ostala potraživanja	0		0	0
Potraživanja od privrede		8,243,484	7,907,934	144,326	128,084
	Velika preduzeća	1,412,529	1,166,076	5,504	4,851
	Mala i srednja preduzeća	5,299,566	5,388,673	129,717	115,182
	Preduzetnici	342,925	347,160	7,382	6,446
	Poljoprivrednici	158,842	142,193	1,515	1,582
	Javna preduzeća	1,029,622	863,832	208	23
Potraživanja od ostalih klijenata		5,537,497	5,309,762	23,267	20,857
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja		18,864,796	18,470,992	0	0
	od čega: restrukturirana	267,341	134,978	0	0
Obezvređena potraživanja		284,287	225,935	284,287	225,935
	od čega: resrtukturirana	103,062	73,009	103,062	73,009
Ukupna potraživanja		19,149,083	18,696,927	284,287	225,935

31.12.2021.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4,673,012	4,821,822	122,965	109,644
Stambeni krediti	1,023,136	1,041,872	12,878	13,082
Potrošački i gotovinski krediti	3,445,186	3,572,713	102,416	91,089
Transakcioni krediti i kreditne kartice	204,690	207,236	7,671	5,473
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	6,110,652	6,499,295	132,691	126,876
Velika preduzeća	3,077,053	3,339,267	68,719	69,573
Mala i srednja preduzeća	2,205,946	2,319,352	57,808	50,920
Preduzetnici	212,475	242,594	5,954	5,825
Poljoprivrednici	122,249	127,533	210	558
Javna preduzeća	492,929	470,549	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	4,327,332	4,328,725	10,221	8,163
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14,845,119	15,405,159	0	0
od čega: restrukturirana	73,759	72,357	0	0
Obezvređena potraživanja	265,877	244,683	265,877	244,683
od čega: resrtukturirana	93,088	101,432	93,088	101,432
Ukupna potraživanja	15,110,996	15,649,842	265,877	244,683

12.7 Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika;
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja.

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - o produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - o promena iznosa i rasporeda otplate,
 - o uvođenje grejs perioda,
 - o promena kamatne stope,
 - o promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - o uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);
- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi;
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate;
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode;
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode;
- Standstill Agreement;
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR);
- Pripis dospelih obaveza nedospeloj glavnici.

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2022. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, pod uslovom da je klijent redovnim uplatama u poslednjih 12 meseci blagovremeno ili sa docnjom do 30 dana izmirio prethodno dospeli ili otpisani iznos, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje najmanje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Osnovna načela računovodstvenih politika koja se primenjuju vezano za restrukturirana potraživanja Banka je detaljnije opisala kroz Napomene uz finansijske izveštaje u okviru tačke 3 Pregled računovodstvenih politika.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			od čega: problematična potraživanja				
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	98,873,135	5,225,657	335,000	179,148	156,100	0.3%	55,599
Stambeni krediti	40,737,182	327,588	65,702	17,916	3,867	0.2%	55,599
Potrošački i gotovinski krediti	54,327,748	4,795,481	269,233	161,168	152,169	0.5%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,770,844	82,760	3	2	2	0.0%	0
Ostala potraživanja	37,361	19,828	62	62	62	0.2%	0
Potraživanja od privrede**	715,057,259	9,648,920	16,234,962	4,843,724	3,281,393	2.3%	12,065,401
Sektor A	5,990,049	693,780	215,890	202,994	101,856	3.6%	49,210
Sektor B, C i E	109,821,081	1,965,614	4,023,626	1,186,633	708,219	3.7%	2,793,069
Sektor D	15,892,596	533,297	104,456	104,456	89,489	0.7%	4,133
Sektor F	64,728,400	986,120	4,885,702	68,158	264,311	7.5%	3,070,655
Sektor G	97,674,913	1,610,090	512,450	231,264	102,574	0.5%	193,805
Sektori H, I i J	42,268,788	1,143,999	3,147,642	709,994	424,905	7.4%	2,928,469
Sektori L, M i N	43,673,906	1,716,387	3,070,678	2,135,248	1,424,138	7.0%	2,985,873
Potraživanja od ostalih klijenata	335,007,526	999,633	274,518	204,977	165,901	0.1%	40,187
Ukupna izloženost	813,930,394	14,874,577	16,569,962	5,022,872	3,437,493	2.0%	12,121,000

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			od čega: problematična potraživanja				
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	94,739,147	4,786,842	352,300	121,211	135,681	0.4%	52,398
Stambeni krediti	37,985,491	161,477	68,785	5,033	5,219	0.2%	52,398
Potrošački i gotovinski krediti	53,194,523	4,502,898	283,457	116,120	130,404	0.5%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,241,991	90,389	13	13	13	0.0%	0
Ostala potraživanja	317,142	32,078	45	45	45	0.0%	0
Potraživanja od privrede**	664,907,236	7,644,228	15,363,848	5,764,049	3,357,873	2.3%	10,982,965
Sektor A	9,023,174	1,378,744	50,060	35,093	32,838	0.6%	164
Sektor B, C i E	107,693,472	1,238,532	4,231,205	1,092,002	668,844	3.9%	3,184,621
Sektor D	11,816,760	455,168	210,516	116,611	101,651	1.8%	100,610
Sektor F	66,871,488	366,739	5,837,715	525,045	75,477	8.7%	3,897,719
Sektor G	98,679,028	634,810	842,570	287,273	173,467	0.9%	279,444
Sektori H, I i J	47,008,770	1,104,475	1,320,487	1,021,806	637,563	2.8%	1,001,327
Sektori L, M i N	35,745,824	1,657,144	2,490,534	2,391,002	1,447,569	7.0%	2,401,690
Potraživanja od ostalih klijenata	288,068,720	808,616	380,761	295,217	220,464	0.1%	117,390
Ukupna izloženost	759,646,383	12,431,070	15,716,148	5,885,260	3,493,554	2.1%	11,035,363

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	1,794	21,038	0	184,841	4,527	0	0	122,799	334,999
Stambeni krediti	1,793	3,509	0	36,020	0	0	0	24,380	65,702
Potrošački i gotovinski krediti	0	17,528	0	148,821	4,527	0	0	98,357	269,233
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	62	62
Potraživanja od privrede	2,122,089	7,826,102	0	58,437	1,338,593	122,288	0	4,767,452	16,234,961
Velika preduzeća	0	2,499,562	0	0	978,247	0	0	0	3,477,809
Mala i srednja preduzeća	2,122,019	5,273,938	0	27,863	302,287	12,238	0	4,744,290	12,482,635
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	70	52,602	0	30,574	58,059	110,050	0	23,162	274,517
Ukupna potraživanja	2,123,883	7,847,140	0	243,278	1,343,120	122,288	0	4,890,251	16,569,960

Sa stanjem na dan 31.12.2021.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	4,389	63,441	57	189,521	5,584	20	0	89,288	352,300
Stambeni krediti	4,388	3,858	0	21,790	0	0	0	38,749	68,785
Potrošački i gotovinski krediti	0	59,582	57	167,731	5,584	0	0	50,503	283,457
Transakcioni krediti i kreditne kartice	1	1	0	0	0	0	0	11	13
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	20	0	25	45
Potraživanja od privrede	2,374,246	9,341,304	0	78,009	1,273,863	171,650	0	2,124,774	15,363,846
Velika preduzeća	0	3,223,834	0	0	1,024,647	0	0	0	4,248,481
Mala i srednja preduzeća	2,366,269	5,993,404	0	66,903	225,040	17,925	0	2,065,063	10,734,604
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	7,977	124,066	0	11,106	24,176	153,725	0	59,711	380,761
Ukupna potraživanja	2,378,635	9,404,745	57	267,530	1,279,447	171,670	0	2,214,062	15,716,146

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja dati su u sledećoj tabeli:

31.12.2022.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	352,300	113,240	130,429	-111	0	0	335,000	178,900
Stamebni krediti	68,785	15,523	18,495	-111	0	0	65,702	61,835
Potrošački i gotovinski krediti	283,457	97,661	111,885	0	0	0	269,233	117,064
Transakcioni krediti i kreditne kartice	13	1	11	0	0	0	3	1
Ostala potraživanja	45	55	38	0	0	0	62	0
Potraživanja od privrede	15,363,846	8,264,743	7,376,746	-16,882	0	0	16,234,961	12,953,569
Velika preduzeća	4,248,481	353,491	1,117,247	-6,916	0	0	3,477,809	3,008,449
Mala i srednja preduzeća	10,734,604	7,851,888	6,074,905	-9,609	0	-19,344	12,482,634	9,836,502
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	380,761	59,364	184,594	-357	0	19,344	274,518	108,618
Ukupna potraživanja	15,716,146	8,377,983	7,507,175	-16,993	0	0	16,569,961	13,132,469

31.12.2021.	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	460,539	102,977	211,256	40	0	0	352,300	216,618
Stamebni krediti	89,099	33,100	53,454	40	0	0	68,785	63,566
Potrošački i gotovinski krediti	371,351	69,824	157,718	0	0	0	283,457	153,052
Transakcioni krediti i kreditne kartice	9	12	8	0	0	0	13	0
Ostala potraživanja	80	41	76	0	0	0	45	0
Potraživanja od privrede	11,138,624	9,772,567	5,586,436	38,206	0	885	15,363,846	12,005,973
Velika preduzeća	1,394,916	3,030,300	176,755	20	0	0	4,248,481	3,721,335
Mala i srednja preduzeća	9,243,336	6,674,915	5,091,200	38,182	0	-130,629	10,734,604	8,124,340
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	500,372	67,352	318,481	4	0	131,514	380,761	160,298
Ukupna potraživanja	11,599,163	9,875,544	5,797,692	38,246	0	885	15,716,146	12,222,591

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2021-2022, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

13. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 6, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69,758,834	3	69,758,831	0	69,758,831
Založena finansijska sredstva	7,225,280	4,690	7,220,590	0	7,220,590
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	2,808,749	2,808,749
Hartije od vrednosti	102,303,916	67,707	102,236,209	1,535,672	103,771,881
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	75,899,871	6,232	75,893,639	0	75,893,639
Kredit i potraživanja od komiteta	342,991,870	14,148,156	328,843,714	0	328,843,714
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	1,083,998	1,083,998
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	0	0
Nematerijalna imovina	0	0	0	2,469,691	2,469,691
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	3,103,911	3,103,911
Investicione nekretnine	0	0	0	7,274	7,274
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odožena poreska sredstva	0	0	0	1,384,026	1,384,026
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	265,052	64,180	200,872	1,795,701	1,996,573
Bilansna izloženost	598,444,823	14,290,968	584,153,855	14,189,022	598,342,877
Date garancije i jemstva	110,833,513	561,361	110,272,152	0	110,272,152
Preuzete buduće obaveze	114,317,833	581,456	113,736,377	26,216,862	139,953,239
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	891,774,326	891,774,326
Vanbilansna izloženost	225,151,346	1,142,817	224,008,529	917,991,188	1,141,999,717
Ukupna izloženost	823,596,169	15,433,785	808,162,384	932,180,210	1,740,342,594

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2022.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinač noj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinač noj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređe nih potraživanja	Obezvređ enih potraživa nja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	93,882,622	2,220,796	21,799	3,401,642	99,526,859	3,335	5,242,975	94,280,549	38,279,554	314,411
Stambeni krediti	40,151,894	185,559	794	398,935	40,737,182	103	327,485	40,409,594	38,159,786	314,411
Potrošački i gotovinski krediti	49,543,442	1,857,351	33	2,926,922	54,327,748	33	4,795,448	49,532,267	119,768	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,566,046	159,484	0	45,314	3,770,844	0	82,760	3,688,084	0	0
Ostala potraživanja	621,240	18,402	20,972	30,471	691,085	3,199	37,282	650,604	0	0
Potraživanja od privrede	693,611,321	20,430,999	8,980,388	1,046,598	724,069,306	5,600,099	4,587,376	713,881,831	94,845,369	5,822,895
Velika preduzeća	143,750,665	5,005,325	1,264,178	2,564	150,022,732	884,556	1,095,758	148,042,418	21,831,443	472,223
Mala i srednja preduzeća	200,668,418	12,768,389	7,241,475	654,571	221,332,853	4,492,503	2,559,406	214,280,944	62,093,296	5,119,934
Javna preduzeća	24,369,745	12,401	0	116	24,382,262	0	117,039	24,265,223	3,328,026	0
Potraživanja od ostalih klijenata**	324,822,493	2,644,884	474,735	389,347	328,331,459	223,040	815,173	327,293,246	7,592,604	230,738
Ukupna izloženost	787,493,943	22,651,795	9,002,187	4,448,240	823,596,165	5,603,434	9,830,351	808,162,380	133,124,923	6,137,306
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	787,493,943	22,651,797	0	0	810,145,740	0	6,715,966	803,429,774	133,124,923	0
od čega: restrukturirana	11,285,831	319,398	0	0	11,605,229	0	370,199	11,235,030	8,180,403	0
Problematična potraživanja	0	0	9,002,188	4,448,241	13,450,429	5,603,434	3,114,385	4,732,610	0	6,137,306
od čega: restrukturirana	0	0	4,684,710	432,788	5,117,498	2,782,149	311,677	2,023,672	0	3,940,597
Ukupna izloženost	787,493,943	22,651,797	9,002,188	4,448,241	823,596,169	5,603,434	9,830,351	808,162,384	133,124,923	6,137,306

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja.

** U okviru Potraživanja od ostalih klijenata svrstani su i preduzetnici, poljoprivrednici i pravna lica u stečaju.